

Ministerul Educației al Republicii Moldova

**PROIECTUL/ ACȚIUNEA COMUNITARĂ ȘI
FORMAREA COMPETENȚELOR CIVICE ÎN
CADRUL DISCIPLINEI EDUCAȚIA CIVICĂ**

Auxiliar didactic

Chișinău, 2014

**Aprobat în Ședința Consiliului Național pentru Curriculum al Ministerului Educației,
proces-verbal nr. 4 din 02.09.2014.**

Proiectul/ acțiunea comunitară și formarea competențelor civice în cadrul disciplinei Educația Civică – auxiliar didactic elaborat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC) în cadrul proiectului „Participarea copiilor pentru incluziune socială”, în colaborare cu Ministerul Educației, Direcția Învățământ, Tineret și Sport Drochia și Direcția Învățământ Ștefan Vodă, cu suportul organizațiilor Swedish Organisation for Individual Relief (SOIR Moldova) și ERIKS Development Partner din Suedia.

Auxiliarul didactic este adresat profesorilor de Educație civică, în calitate de suport pentru proiectarea și implementarea acțiunilor de interes comunitar, conform curriculumului la disciplina *Educația Civică*. Conținutul auxiliarului poate fi util de asemenea, în cadrul orelor de dirigenție și orelor opționale, prin care cadrele didactice își propun să contribuie la dezvoltarea competențelor civice ale elevilor.

Auxiliarul este structurat în mai multe capitole și conține repere teoretice, precum și exemple din practica grupurilor de elevi din raioanele Drochia și Ștefan Vodă, cu referire la *înțelegerea dreptului la participare (I)*, *examinarea avantajelor și limitelor metodei pedagogice a proiectului în formarea competențelor civice (II)*, *analiza structurii/ componentelor de bază ale unui proiect comunitar (III)*, *managementul proiectului cu descrierea fiecărei etape/ faze a proiectului și a rolului cadrului didactic și elevilor la fiecare etapă (IV)*.

Autor:

Iosif Moldovanu, consultant CIDDC

Au contribuit:

Claudia Danii, coordonator participarea copiilor CIDDC

Smiljana Frick, consultant CIDDC

Recenzenți:

Ala Steliman, specialist principal, Direcția Învățământ, Tineret și Sport Drochia

Rodica Solovei, dr., șefa Catedrei Educație Socială, Artistică și Tehnologică, Institutul de Științe ale Educației

Vera Flocea, specialist principal, Direcția Învățământ, Tineret și Sport Drochia

Pentru mai multe resurse accesați pagina web a Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova: www.childrights.md

Cuprins

I. DREPTUL LA OPINIE ȘI PARTICIPAREA ELEVILOR ÎN ȘCOALĂ ȘI COMUNITATE	4
Participarea este un drept și un principiu fundamental.....	4
Capacitățile în dezvoltare ale copilului	4
Participarea în familie.....	5
Participarea în viața instituției de învățământ	5
Participarea în viața comunității locale	5
Nivele de participare a copiilor	6
Participare autentică și proiect eficient.....	8
II. METODA PEDAGOGICĂ A PROIECTULUI ȘI FORMAREA COMPETENȚELOR	9
III. DEFINIREA PROIECTULUI. COMPONENTELE PROIECTULUI COMUNITAR	11
Ce este un proiect?.....	11
Structura/ componentele unui proiect	12
A. IDENTIFICAREA ȘI ARGUMENTAREA PROBLEMEI PROIECTULUI	12
Identificarea problemei	12
Cercetarea problemei	13
Prioritizarea problemelor	13
Argumentarea/ justificarea problemei.....	14
B. FORMULAREA/ DEFINIREA SCOPULUI ȘI OBIECTIVELOR PROIECTULUI.....	16
Stabilirea scopului.....	16
Obiectivele proiectului	16
C. PLANUL DE ACȚIUNI/ STRATEGIA DE REALIZARE A PROIECTULUI.....	17
D. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROIECTULUI	21
Evaluarea proiectului comunitar	21
Monitorizarea.....	22
Raportul de evaluare.....	23
E. BUGETUL PROIECTULUI	24
IV. MANAGEMENTUL PROIECTULUI	26
Ciclul de viață al unui proiect	27
A. ETAPA DE CONCEPȚIE/ INIȚIERE	27
Pași de parcurs	27
Responsabilitățile profesorului la etapa de inițiere a proiectului	28
Rolul elevilor la etapa de inițiere a proiectului.....	28

B. IMPLEMENTAREA SAU DERULAREA PROPRIU-ZISĂ A PROIECTULUI.....	28
Pași de parcurs	28
Responsabilitățile profesorului la etapa de implementare a proiectului .	29
Rolul elevilor la etapa de implementare a proiectului.....	29
C. ÎNCHEIEREA	30
Pași de parcurs	30
Responsabilitățile profesorului la etapa de finalizare a proiectului	30
Rolul elevilor la etapa de finalizare a proiectului.....	31
Rolurile profesorului versus rolurile elevilor.....	31
Glosarul termenilor	32
Bibliografie.....	34
Anexa 1. Anunț.....	36
Anexa 2. Proiecte comunitare ale grupurilor de elevi	37

I. DREPTUL LA OPINIE ȘI PARTICIPAREA ELEVILOR ÎN ȘCOALĂ ȘI COMUNITATE

Curriculumul modernizat la educația civică descrie scopul major al disciplinei astfel: „*formarea calităților cetățeanului activ și responsabil, promotor al valorilor naționale, general-umane și democratice, capabil să-și asume responsabilitatea pentru propriul destin și destinul comunității*”. Realizarea acestui deziderat este imposibilă fără participarea directă a copilului și adulților responsabili de creșterea și dezvoltarea acestuia. Odată cu intrarea în vigoare, în anul 1990, a Convenției cu privire la Drepturile Copilului, copilul devine subiect de drept, și nu obiect de protecție din partea părinților și/ sau a profesioniștilor. Convenția cere statelor-părți să reconsidere statutul copilului și relația copil-adult în societate, obligându-le să recunoască valoarea experienței, părerilor și preocupărilor copilului.

Fiecare om, iar copiii la fel sînt oameni, are dreptul de a-și exprima liber părerea atunci cînd se iau decizii care îi pot afecta într-un mod direct viața. Indiferent, dacă e vorba de decizii ce țin de viața personală a copilului (alegerea ocupației în timpul liber, amenajarea camerei sau a locului personal, jurnalul personal etc.) sau cele publice (regulile clasei sau ale școlii, amenajarea unui loc de odihnă în comunitate etc.), copiii au voie să spună ce cred și să fie luați în serios.

Participarea este un drept și un principiu fundamental. Dacă copiii sînt capabili să-și exprime părerea, este important ca adulții să creeze condițiile necesare pentru aceasta. Articolul 12 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC) obligă adulții în calitatea lor de părinți, specialiști sau politicieni să asigure toate măsurile pentru ca copilul capabil de discernămint să-și poată exprima punctul de vedere. Copilul nu poate fi impus să-și expună opinia, dacă nu dorește. Nu este suficient să-i oferi copilului dreptul de a fi ascultat, este important să se ia în considerare ceea ce spune acesta, ținînd cont de vîrsta sa și gradul său de maturitate.

Capacitățile în dezvoltare ale copilului. Copiii, ca și adulții, au **capacități diferite**, în funcție de mai mulți factori. De la cea mai fragedă vîrstă, copiii încearcă să înțeleagă unde se pot implica, ce pot să facă pentru familie, semenii, clasă, localitatea în care trăiesc. Chiar și cei mai mici copii pot spune ce le place sau nu le place la școală sau în cercul de prieteni. Ei pot veni cu idei cum să facă lecțiile mai interesante sau cum să organizeze o sărbătoare a clasei sau a comunității, se pot ajuta reciproc sau pot veni cu propuneri pentru a oferi ajutor unor persoane în dificultate etc. Este important să le oferim mijlocul potrivit capacităților lor în dezvoltare prin care ei se pot exprima cel mai bine, cum ar fi: desenul, teatrul, arta fotografică, filmul, discuțiile, interviul sau lucrul în grup.

Toți copiii, fără nici o discriminare, trebuie să aibă posibilitatea de a participa pentru a-și exprima opinia cu referire la ceea ce este important pentru ei în familie, școală sau comunitate. Este important copiii și tinerii cu mai puține oportunități să se poată implica și să simtă contribuția lor la fel ca și ceilalți, căci toți au aceleași drepturi. Participarea elevilor cu mai puține oportunități este un barometru al măsurării stării de sănătate a democrației în societatea noastră. Este de o importanță colosală ca vocile celor mai

vulnerabili și marginalizați copii să fie auzite, pentru că perspectiva lor, contribuția și cunoștința lor este unică și fără preț în efortul constituirii unei societăți mai bune. Tinerii care duc cele mai dificile vieți și care au cel mai nesigur viitor ne pot învăța despre sensul și pașii spre o lume a egalității și dreptății. Dar, în primul rând, acești copii și tineri trebuie să aibă posibilitatea de a participa. Crearea modelelor și practicilor care ar spori dorința copiilor de a explora și iniția activități/ proiecte poate fi realizată în diverse medii și contexte, pornind de la familie.

Participarea în familie. Familia este una din principalele instituții de socializare a personalității, de aceea participarea la luarea deciziilor în familie este foarte importantă pentru copil. Dezvoltarea socială a copilului, conștientizarea drepturilor sale și asumarea de responsabilități depind direct de faptul dacă a fost asigurată posibilitatea de participare a acestuia la procesul de luare a deciziilor în familie. A asculta copilul înseamnă a-l respecta și a-l ajuta să învețe cum să-i respecte pe cei din jur, inclusiv pe părinți. Articolul 29 din CDC menționează că unul din scopurile educației este cultivarea respectului pentru părinți. A asculta este o cale de prevenire sau de rezolvare a conflictelor dintre copii și părinți, de găsim și negociere a soluțiilor care pot fi benefice pentru familie. A-l asculta pe un copil înseamnă a-l iubi și a-l respecta. Copilul nu trebuie să creadă că este o excepție, având dreptul la cuvânt. Familia este cea care trebuie să-i explice unde se termină drepturile lui.

Exemple de participare a copilului în familie pot servi alegerea în comun a locului de petrecere a odihnei/ vacanței familiei, determinarea și oferirea ajutorului reciproc în îndeplinirea responsabilităților în familie/ gospodărie, planificarea și monitorizarea bugetului familiei, amenajarea/ decorarea spațiilor din casă etc.

Participarea în viața instituției de învățământ. Copiii pot fi implicați în activitatea tuturor instituțiilor create pentru ei (școală, spital, centru de zi, bibliotecă, casă de creație, școală sportivă, mass media etc.). Școala poate deveni locul unde tinerii obțin prima experiență de participare democratică. Structura școlii este similară cu cea a statului și pregătește elevii pentru activitate și viață în societate. Fiecare societate cere de la oameni respectarea anumitor reguli și norme. O problemă importantă pentru școală, ca și pentru familie, este cine și cum elaborează și monitorizează respectarea regulilor. Implicarea elevilor în procesul de luare a deciziilor în cadrul școlii are drept rezultat îmbunătățirea relațiilor atât dintre elevi, cât și dintre elevi și profesori, precum și crearea unui mediu prietenos și sigur pentru întreaga comunitate școlară.

Exemple de participare a elevilor în școală sînt activitatea organelor de autoguvernare ale elevilor (Consiliul Elevilor, Senatul Liceului, Guvernul Gimnaziului, Grupul de Lucru pentru Drepturile Copilului etc.), ziarele sau posturile de radio școlare, implicarea elevilor în calitate de membri ai Consiliului de Administrație al instituției, consultarea periodică a elevilor privind securitatea în instituție, solicitarea de feedback permanent despre calitatea procesului educațional etc.

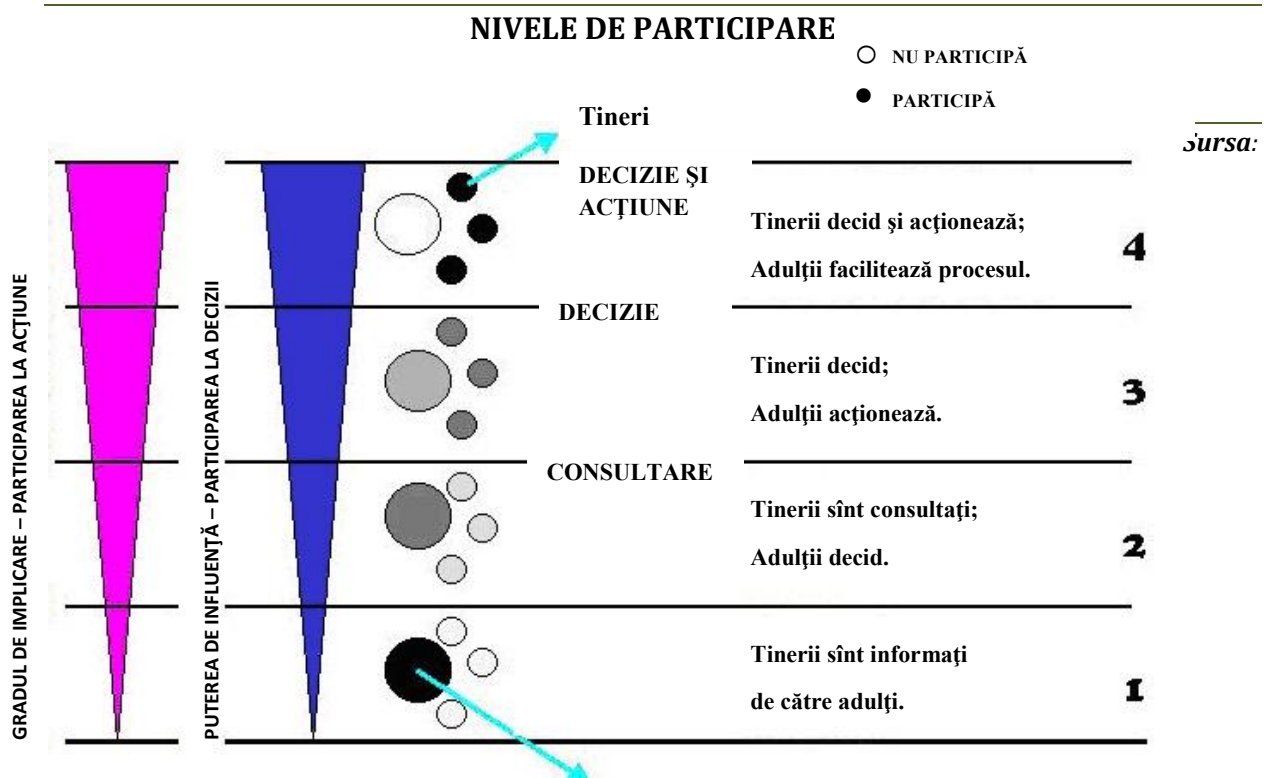
Participarea în viața comunității locale. Cea mai mare parte a timpului său liber copilul sau tînărul o petrece în comunitatea locală. Prin comunitate locală înțelegem locul de activitate nemijlocită a omului, întreg complexul de servicii de care acesta se folosește, precum și instituțiile/ organizațiile cu care vine în contact. Sub aspect geografic comunitatea este curtea, cartierul, sectorul unui oraș, localitatea. Pentru

ca locuitorii acestei curți sau cartier într-adevăr să se simtă parte din comunitate, ei au nevoie de o activitate comună pentru a soluționa probleme comune. A ajuta și a pune copiii, tinerii și adulții să lucreze/ să facă ceva împreună, înseamnă a contribui la dezvoltarea comunității.

Exemplu de participare a copiilor și tinerilor în comunitate poate fi activitatea de voluntari în asociațiile obștești sau în diverse grupuri de inițiativă ale cetățenilor din comunitate, participarea la discutarea strategiei și planului de dezvoltare a comunității, inițierea unor proiecte comunitare cu grupul de colegi ca răspuns la problemele unor cetățeni din comunitate, implicarea în diverse forumuri ale tinerilor, pregătirea propunerilor pentru programele și proiectele care vizează tinerii, reprezentarea elevilor/ tinerilor din comunitate la întruniri la nivel regional, național și internațional etc.

Nivele de participare a copiilor. Participarea este un proces și poate fi realizată în mai multe nivele, de la cele mai simple, cum ar fi informarea, pînă la cele mai complexe, care se finalizează cu luarea deciziei și implementarea acesteia de către copii, fiind ghidați de adulți. După gradul de influență a adulților asupra procesului de participare există 4 nivele în participarea tinerilor.

Figura nr. 1.

Asociația Română pentru Dezvoltare Comunitară. Ghid de instruire și asistență tehnică pentru ONG-uri. București, 2000

Informarea. Primul nivel de participare este cel în care gradul de implicare a tinerilor atît în acțiune, cît și în decizie, este minim, ei fiind informați de către adulți asupra deciziilor luate și asupra acțiunilor care au fost, sînt și/ sau urmează a fi întreprinse.

Informația trebuie să fie clară și accesibilă pentru toți copiii și tinerii. Utilizarea unui limbaj sofisticat al adulților poate limita măsura în care copiii și tinerii înțeleg informația și îi poate exclude din procesul de luare a deciziilor. Cea mai reușită metodă este de a formula mesajele corespunzător grupului-țintă și de a evita limbajul neclar și de superioritate.

Informarea este un nivel scăzut de participare, dar poate avea un impact pozitiv asupra rezultatelor proiectului sau activității în măsura în care acestea ajută tinerii în procesul de înțelegere și realizare mai bună a sarcinilor lor.

Metode de informare a tinerilor: diseminarea informației prin intermediul rețelelor de socializare, discuții individuale sau de grup, distribuirea pliantelor și a buletinelor informative, mass-media pentru tineri etc.

Consultarea. Nivel în care adultul consultă tinerii (culege informații, opinii, propuneri) asupra problemelor și acțiunilor ce urmează a fi implementate, dar decizia îi aparține tot adultului.

Copiii și tinerii pot fi consultanți de mare valoare pentru adulți. Nimeni nu va explica mai bine care este defectul unui pantof, decât cel căruia acest pantof i-a ros piciorul. La această treaptă ideile, scopurile și activitățile concrete – toate se elaborează și se analizează de adulți, dar copiii participă la proces, întrucât ei sînt consultați la etapa de elaborare și părerea lor a fost luată în serios. Conform evaluării și recomandărilor lor se corectează rezultatul final. Consultarea tinerilor duce la îmbunătățirea calității programului, proiectului, serviciului, activității etc.

Metode de a consulta tinerii: boxa de sugestii, dezbateri publice, discuții în grup, analiza chestionarelor, analiza SWOT, interviuri individuale, discuții focus-grup etc.

Luarea deciziilor. Situația în care decizia aparține tinerilor, adultul împreună cu tinerii implementînd această decizie.

Exemplu: Decizia asupra creării unui centru pentru tineri a fost luată de către tineri în cadrul forumului local al tinerilor, iar executarea acestei decizii, adică crearea centrului se realizează împreună cu reprezentanții APL, direcția școlii, ONG locale de tineret și alți actori sociali adulți.

Această participare la elaborarea proiectului contribuie la apariția la copii și tineri a simțului responsabilității pentru rezultatele obținute, îi îndeamnă să fie participanți activi, doar acesta este „proiectul lor”!

Decizie și acțiune comună. Este acel nivel de participare în care tinerii nu numai că decid ce trebuie făcut, dar și acționează în vederea realizării deciziei, adultul avînd doar rol de facilitator. Creșterea responsabilității pentru propriile decizii, pentru propria viață, pentru viața celor apropiați și a celor ce-i înconjoară este legată direct de

obținerea experienței de participare în procesul de luare a deciziilor și acțiune în vederea realizării acestor decizii.

Rolul adultului facilitator la această etapă:

- să contribuie la dezvoltarea capacităților tinerilor;
- să ofere consultanță atunci când tinerii o solicită;
- să-i facă pe tineri să dorească să coopereze;
- să susțină energia tinerilor, și nu să le spună ce să facă.

Participare autentică și proiect eficient. Participarea copiilor și tinerilor în viața comunităților din Republica Moldova, în ultimii ani, ia amploare și se manifestă în mod diferit. Pentru ca societatea în general și comunitățile în particular, într-adevăr să aibă beneficii din implicarea copiilor și tinerilor, acestora din urmă trebuie să li se ofere oportunități de a-și folosi dreptul la participare. Implicarea copiilor și tinerilor în proiecte sau activități comunitare este una din aceste oportunități. Nu există o rețetă privind participarea eficientă a copiilor în proiectele comunitare. Există însă anumite **criterii** după care putem stabili dacă un **proiect sau acțiune comunitară este autentică/ veritabilă:**

- Subiectul/ problema abordată este într-adevăr relevantă pentru copii.
- Capacitatea copiilor de a face schimbări de lungă durată.
- Proiectul are legătură cu experiență de zi cu zi a copiilor.
- Oferirea resurselor, inclusiv a timpului, necesare pentru realizarea proiectului.
- Evaluarea obiectivă a capacităților copiilor.
- Formularea scopurilor proiectului de comun acord cu copiii.
- Proiectul este organizat în scopul promovării și protecției drepturilor copilului.

II. METODA PEDAGOGICĂ A PROIECTULUI ȘI FORMAREA COMPETENȚELOR

După B.I.E.F., Gerard, F.M., Pacearcă, Șt., Evaluarea competențelor. Chid practic. Aramis, 2012.

Metoda pedagogică a proiectului este o metodă interdisciplinară de învățare, care constă în mobilizarea elevilor să se implice într-un proces firesc de scriere și implementare a unui proiect, depășind limitele școlii. Cu ocazia proiectului, pentru a-l duce la bun sfârșit, elevii vor fi în situația să utilizeze și/ sau să dobândească anumite competențe.

„Învățarea bazată pe proiect este o învățare în profunzime, în care copiii sînt stăpînii propriei munci, unde li se oferă libertatea de alege dintr-o serie de posibilități stabilite de cadrul didactic împreună cu elevii. Acest tip de învățare este croită după nevoile și interesele individuale ale fiecărui elev, fapt destul de greu de împlinit în toate tipurile de activități din programul școlar”. (Chard, 2002)

Ideal ar fi ca proiectul să fie gîndit și ales de clasa sau grupul de elevi. Dar, ca să fie o ocazie de formare a competențelor prevăzute de curriculumul școlar, adesea este necesar să fie sugerat/ ales de profesor. La începutul unei unități de învățare la disciplina Educația Civică, de exemplu, „Sănătatea: valori personale și sociale”, profesorul vine cu propunerea să parcurgă acest modul prin intermediul unui proiect în instituție sau în afara acesteia, urmînd toate etapele/ cerințele unui proiect despre care vom vorbi mai jos. Și în acest caz este obligatoriu ca ideea să fie acceptată fără rezerve de elevi și să devină astfel proiectul lor.

Pedagogia proiectului este cu adevărat captivantă și interesantă pentru elevi, deoarece competențele de dobîndit scapă de artificialitatea școlară pentru a fi înlocuită cu funcționalitatea socială. Sarcinile de îndeplinit în cadrul unui proiect comunitar sînt, în majoritatea cazurilor, complexe. Mai mult decît atît: elevii singuri își construiesc sarcini de executat, acestea nu sînt impuse de profesor. Ei analizează problemele din comunitate, determină scopul și obiectivele și fixează un plan concret de activități pentru realizarea obiectivelor. Tot ei, în grup sau clasă, decid cine și ce sarcină își asumă, interpretînd situațiile noi prin propriile resurse. În acest fel, competențele pe care le acumulează în școală capătă viață și dinamism, iar ei le pot însuși și exersa mai bine în cadrul unui proiect. Așadar, proiectul comunitar este un factor de motivație pentru învățare. În plus, ceea ce este învățat în acest mod și context capătă de la bun început în ochii copiilor imaginea unui instrument care îi ajută să înțeleagă realitatea și să o influențeze. Acest lucru îi face să se simtă importanți, utili și mîndri de realizarea lor.

În pofida interesului evident și testat pentru formarea competențelor, pedagogia proiectului presupune și anumite **dificultăți și riscuri**. Atunci cînd copiii sau adolescenții sînt implicați într-o realizare care are sens social comun, ei vor să ajungă pe calea cea mai scurtă și mai economă la rezultatul așteptat. Acest fapt are mai multe consecințe:

- dacă se lucrează în mod colectiv la un proiect, pot fi tentați să încredințeze în mod sistematic o sarcină aceluia dintre ei care deține deja competența corespunzătoare:

dacă, de exemplu, au de scris un demers către primar sau un agent economic, sarcina redactării îi va reveni celui care redactează cel mai bine textele. De fapt, fiecare se orientează în mod spontan spre ce poate să facă cel mai bine. Or, logica învățării este exact inversă, pentru că ar impune să se încredințeze sarcina celui care trebuie să dobândească competența;

- atunci când atenția și eforturile elevilor sînt focalizate pe identificarea mijloacelor și resurselor de realizare a proiectului, nu există motiv să fie interesați de justificările raționale ale acestor mijloace. Studiarea justificărilor poate părea o pierdere de timp: de exemplu, un grup de elevi și-au propus să editeze un ziar școlar. Pentru ei este important să găsească resursele necesare: hîrtie, calculator, modalități de multiplicare și diseminare etc., și mai puțin important este să calculeze cu exactitate de cîtă hîrtie au nevoie și care va fi impactul acestui consum asupra mediului etc. Riscul mare este ca elevii să nu rețină decît niște rețete care le permit, cît mai repede, să-și atingă scopul. Acțiunea reușită permite să se raporteze la o procedură sau o situație. Nu îi provoacă în niciun fel să înțeleagă de ce aceasta este procedura care se potrivește;
- într-o societate democratică trebuie ca toți copiii, indiferent de originea lor socială, să fie inițiați în instrumentele riguroase de înțelegere a realității (măsuri, cuantificări, calcule, deducții, folosirea scrisului etc.) cu ajutorul cărora să putem decide cu precizie ce vom face în viitor. Viziunea pragmatică, pe care deseori o practică metoda proiectului, ocolește viziunea educată, exact cea pe care vrem să o transmitem la școală. Viziunea educată ajută elevii să aibă o înțelegere organizată și planificată a propriei acțiuni, și nu numai la o reacție imediată, pas cu pas, a evenimentelor care survin.

Rămînînd o practică pedagogică valoroasă, practica proiectului trebuie controlată de profesor în așa fel încît să contribuie și prin acest mijloc și abordare la o înțelegere educată a lumii, și nu una haotică.

III. DEFINIREA PROIECTULUI. COMPONENTELE PROIECTULUI COMUNITAR

Ce este un proiect?

În general, **proiectul** este un set de activități interdependente desfășurate într-o succesiune logică, într-o perioadă de timp determinată și cu resurse limitate, planificate și controlate, care are drept scop schimbarea în bine a situației unor oameni.

Proiectul mai este definit ca o gândire anticipativă către un scop, având în vedere producerea unei schimbări, percepută ca favorabilă.

Pentru prima oară termenul *projetto* a fost folosit de arhitecți, și anume de Filippo Brunelleschi, în secolul XV, când a conceput domul catedralei din Florența.

Proiectul comunitar este proiectul elaborat pe baza identificării unei probleme care afectează comunitatea, inclusiv cea școlară, și care urmărește creșterea participării civice a membrilor comunității în rezolvarea ei.

Un proiect poate fi ușor recunoscut prin următoarele caracteristici-cheie:

- Scop și obiective unice, non-repetitive: acestea nu au mai fost propuse de către grupul vostru spre soluționare în alte proiecte sau inițiative;
- Rezultate/ produse finale specifice: știți exact ce vreți să obțineți/ realizați în date cantitative și informații calitative și pot influența evenimente din exterior la sfârșitul proiectului;
- Limitele planului de acțiuni și timpul definite: aveți un plan de acțiuni concret și în timp bine determinat, care implică anumite riscuri și incertitudini;
- Limitele bugetului și resurselor: știți de ce resurse aveți nevoie pentru realizarea activităților, iar costurile sînt clar menționate;
- Efortul echipei: realizarea proiectului este la îndemîna unei echipe reunite în mod special pentru aceasta, dar care poate suferi schimbări pe parcursul proiectului. Membrii echipei de proiect sînt conștienți de rolurile și responsabilitățile lor.

La baza elaborării și implementării unui proiect comunitar stau următoarele **valori și principii**:

- Împuternicirea și participarea membrilor comunității, inclusiv a copiilor
- Valorizarea resurselor locale, dezvoltare durabilă
- Abordarea strategică a nevoilor locale
- Responsabilitatea intervenției și profesionalism
- Respect pentru patrimoniul local, obiceiuri și tradiții
- Promovarea voluntariatului, civismului și a solidarității între oameni
- Neapartenența politică și / sau religioasă
- Învățare permanentă, creativitate
- Transparența procesului de dezvoltare comunitară
- Respectarea diversității
- Promovarea egalității șanselor, echității sociale, incluziunii
- Promovarea parteneriatului, deschiderii, încrederii în toți actorii comunitari

Structura/ componentele unui proiect

Un proiect este gândit pentru și se adresează unui **grup-țintă** și unor **beneficiari**.

Grupul-țintă este grupul de oameni, numit în dificultate sau dezavantajat, care este afectat de problema la care se referă proiectul. Un anumit număr de persoane din grupul-țintă este posibil să fie selectat ca beneficiari direcți. De exemplu, grupul țintă al proiectului sînt copiii cu părinți plecați peste hotare între 12-18 ani.

Beneficiarii sînt acele persoane asupra cărora proiectul are un impact direct, ei sînt cuantificați și pentru ei sînt organizate activitățile în cadrul proiectului. De exemplu, reieșind din grupul-țintă descris mai sus, beneficiarii proiectului vor fi 25 de copii, cu vîrsta cuprinsă între 12-18 ani, care au dificultăți de învățare și au nevoie de asistență/ susținere în pregătirea temelor pentru acasă.

Un **proiect comunitar** este compus din mai multe **elemente/ componente de bază**: problema (i), scop și obiective (ii), activități și metode de realizare (iii), monitorizare și evaluare(IV), buget (V).

În continuare vom examina fiecare element al proiectului, vom oferi sugestii despre cercetarea acestora la clasă cu elevii și formularea/ descrierea lor într-un formular de proiect/ cerere de finanțare.

A. IDENTIFICAREA ȘI ARGUMENTAREA PROBLEMEI PROIECTULUI

Problema este un enunț care descrie o condiție/ situație sau un complex de condiții critice, o nevoie socială care afectează anumiți oameni într-un loc anume și într-un timp anume. O problemă apare atunci cînd există o diferență între ceea ce „ar trebui să fie” și ceea ce „este”, între situația ideală și situația actuală a cetățenilor.

O problemă:

- exprimă diferența între situația dorită și situația actuală;
- este direct sau indirect corelată cu situația grupului-țintă afectat;
- este a oamenilor, nu a resurselor;
- este orientată spre nevoi și nu spre ofertă;
- este concretă, nu abstractă;
- este, bineînțeles, rezolvabilă;
- are efecte negative serioase pentru beneficiari;
- este urgentă.

Identificarea problemei

Identificarea unei probleme specifice și clar definite este primul pas spre implementarea cu succes a unui proiect comunitar. Pentru a elabora sau descrie problema, răspundeți la următoarele întrebări:

- Care este adevărata problemă? La ce problemă anume se referă proiectul?
- De ce este aceasta o problemă? Sau care sînt cauzele problemei?
- A cui este problema?

- Cum a fost stabilită problema?
- De ce trebuie rezolvată problema? Care este impactul problemei asupra oamenilor?
- Când și unde este o problemă?
- Este urgentă rezolvarea ei și de ce?
- Este problema rezolvabilă cu resursele disponibile?
- Ce s-ar întâmpla dacă problema nu ar fi soluționată?
- Ce face grupul nostru capabil să rezolve problema?
- Din nou, care este problema?

Cercetarea problemei

Pentru a răspunde la aceste și alte întrebări, se va cerceta în profunzime problema, utilizând diverse metode și instrumente, adaptate la vârsta și capacitățile elevilor.

Cum poate fi cercetată o problemă? Puteți analiza o problemă folosind una sau mai multe dintre următoarele metode și tehnici:

- Ancheta pe bază de chestionar
- Interviu
- Discuția focus-grup sau interviul de grup
- Harta mentală
- Observația directă

Prioritizarea problemelor

Rezolvarea problemelor oamenilor din comunitate se face, de regulă, într-o ordine de priorități. De ce este important ca problemele să fie prioritizate?

- Resursele și timpul sînt limitate. Nu pot fi rezolvate toate problemele în același timp, de aceea eforturile ar trebui focalizate, inițial, pe cea mai importantă/ actuală problemă.
- Pentru a acumula experiență în procesul de rezolvare a problemelor. Prima problema asupra căreia veți lucra ar trebui să fie una care să poată fi ușor studiată și rezolvată. Alegeți o problemă pentru care sînt disponibile multe informații și date și sînt ușor de colectat.
- Dacă rezolvarea primei probleme are succes, acea soluție ne poate ajuta să găsim soluții și la alte probleme, iar partenerii noștri și membrii comunității să aibă o mai mare încredere în noi.

Prioritizarea problemelor poate fi realizată atît de către echipa de proiect, cît și de către grupul-țintă al proiectului. Implicarea beneficiarilor în acest proces ne va asigura că vom determina problema cea mai importantă pentru aceștia.

Matricea priorităților este o metodă ce ne va ajuta în stabilirea acelei probleme pe care urmează să o abordeze proiectul nostru. Vom examina toate problemele pe care le-am

identificat și vom decide care este cea mai prioritară. Vom stabili trei criterii pentru prioritizarea problemelor (pot fi și altele):

1. Frecvența (Cît de frecventă este problema? Apare des sau doar rareori?)
2. Importanța (Din punctul de vedere al beneficiarilor, care este cea mai importantă, cea mai urgentă problemă?)
3. Fezabilitatea (Este real ca noi să putem rezolva problema?)

Problemele se introduc într-un tabel după cum urmează:

Probleme	Frecvența	Importanța	Fezabilitatea	TOTAL
Problema 1				
Problema 2				
Problema 3				
Problema 4				

Fiecare participant la procesul de prioritzare va vota de trei ori: cîte o dată pentru fiecare dintre cele trei criterii ce apar în coloanele principale ale tabelului. În cadrul unei coloane-criteriu, un participant poate acorda maxim 3 puncte. Aceste trei puncte pot fi oferite pentru o singură problemă sau pot fi împărțite, de exemplu cîte un punct pentru trei probleme sau două puncte pentru o problemă și un punct pentru altă problemă.

Același procedeu se repetă pentru fiecare coloană-criteriu. În ultima coloană se calculează punctele acumulate de fiecare problemă, însumînd punctele de pe cele trei coloane-criteriu. Problema care a obținut cel mai mare punctaj urmează să fie abordată în cadrul proiectului.

Argumentarea/ justificarea problemei

O descriere bună/ convingătoare a problemei unui proiect va respecta principiul celor 3 „C”: **Clar, Concis și Complet**. Pe lîngă aceasta, descrierea problemei:

- va conține statistici bine documentate: studii, analize statistice, cercetări în domeniu, articole de presă, opiniile experților din domeniul respectiv, alte documente oficiale;
- va avea legătură cu misiunea și obiectivele echipei de proiect;
- va aduce argumente și dovezi din partea viitorilor beneficiari și a comunității și va fi scrisă din punctul de vedere al acestora;
- va stabili nevoile beneficiarilor în limite geografice rezonabile;
- va folosi statistica și cercetarea comparativă, cînd este posibil.

Recomandări utile:

- evitați să umpleți descrierea problemei cu presupuneri sau declarații nedocumentate și prezentate ca realitate;
- folosiți date statistice clare și care vă susțin argumentele;
- formulați problema concretă, astfel ca ea să nu apară prea globală;
- folosiți ca exemple povești reale despre soarta unor oameni afectați de problemă.

Pe teritoriul Liceului Teoretic Țarigrad nu există un teren amenajat pentru acumularea deșeurilor menajere. Acest fapt produce un disconfort și o amenințare directă asupra stării de sănătate a 250 persoane: elevi și personalul liceului; și indirectă asupra populației ce locuiește în preajma instituției de învățământ și a comunității în general.

În rezultatul chestionării a 50 de elevi, circa 99,9% din cei chestionați au identificat ca fiind prioritară această problemă. Rezultatele chestionării profesorilor au demonstrat că, pe lângă faptul că este în pericol sănătatea oamenilor, mai este afectat și aspectul liceului (comunității). În rezultatul chestionării medicilor din comunitate a fost menționat faptul că lipsa unui teren amenajat cu tomberoane pentru gunoi duce la contaminarea directă a copiilor, solului și apei din jur. Există riscul apariției unor epidemii, boli infecțioase. Conform chestionarelor acordate populației din preajma liceului, oamenii s-au arătat nemulțumiți că o parte din gunoii împrăștiat pe teritoriul școlii este adus de vânt în ograda lor, dar au rămas cu o speranță că problema actuală se va rezolva.

Formular de proiect al grupul de elevi „Patrula verde”, s. Țarigrad, r-nul Drochia

Lipsa unui colțisor amenajat cu scaune pe teritoriul școlii noastre creează un disconfort la pauze, între ore și după ore pentru odihna și relaxarea elevilor. Cu toate că școala are un mic parc la intrare, noi nu avem un loc pentru a petrece o pauză în liniște, fără gălăgia colegilor, fără „ochii” profesorilor. Cîteva bănci sînt plasate lângă pragul școlii, unde este multă îmbulzeală, dar dacă este soare puternic nici acolo nu stai mult. Această situație îi face pe mulți copii să treacă strada și, cumpărînd o chiflă, s-o manînce pe scaunul de la stația auto sau, terminînd lecțiile, să rămîna la stația auto pentru a mai discuta. Este un risc pentru sănătate, deoarece nu este cel mai curat loc.

Am realizat un sondaj de opinii în 5 clase liceale și 12 clase gimnaziale în două etape ca să aflăm ce probleme comunitare văd ceilalți elevi și care dintre ele sînt prioritare. În rezultatul primului sondaj am descoperit din multitudinea de probleme două prioritare: lipsa unui spațiu amenajat pe teritoriul școlii pentru o pauză mai confortabilă și alta- lipsa unor activități interesante în afara orelor de curs. În al doilea sondaj am mers în aceleași clase și fiecare elev lipea cîte un sticher pe poster, în dreptul acelei probleme pe care el o considera prioritară. Astfel, numărînd voturile, am realizat că mai mulți copii sînt preocupați de confortul în pauze, această problemă fiind prioritară fața de altele.

Dacă nu reușim să soluționăm problema, atunci mulți elevi care preferă o pauză la aer liber între lecții și după ele, ar risca să ia o infecție rămînînd pe scaunele de la stația auto sau în parcul central, unde anul împrejur e foarte murdar. Noi am observat: cum timpul se încălzește, copiii din clasele primare și gimnaziale nu pleacă imediat acasă după lecții, dar mai rămîn pentru o oră-două în parc, iar acolo, lângă scaune, sînt multe sticle de bere și votcă, în unele cazuri și seringi folosite.

În discuție cu directorul liceului „M. Eminescu”, d-nul Vrabie Sergiu, și președintele Asociației părinților d-nul Ochișor Veceslav, ne-au susținut inițiativa și ne oferă un suport financiar. Plus la aceasta, sîntem clasa a 9-a și avem o pregătire pentru a îndeplini anumite lucrări fizice, sîntem capabili să organizăm si alți elevi din școală ca să ne susțină în luarea unor decizii și în lucrări comune pentru instalarea scaunelor.

Formular de proiect al grupul de elevi „Fun group”, or. Drochia

B. FORMULAREA/ DEFINIREA SCOPULUI ȘI OBIECTIVELOR PROIECTULUI

Stabilirea scopului

Scopul proiectului reprezintă rezolvarea problemei, adică ceea ce dorim să realizăm după implementarea lui, rezultatul final al unui proiect în termeni generali. În consecință, o dată definită problema, trebuie să fie ușor de definit scopul sau stadiul în care dorim să ajungă problema în urma proiectului. Atunci când îl formulăm ne gândim la întrebarea: „Unde vrem să ajungem?”. În general, proiectul se adresează unei probleme concrete și actuale și își propune să rezolve problema, dacă e posibil, sau să amelioreze situația creată de existența problemei respective.

Scopul proiectului trebuie:

să conțină:

- un enunț clar și concis
- un ideal
- un rezultat urmărit pe termen lung
- un verb la forma conjunctivă: „să realizeze...” sau un substantiv verbal: „realizarea...”

să nu conțină:

- elemente măsurabile
- conjuncția „și”, care desparte 2 scopuri
- cuvântul „prin” descrie metoda

Scopul proiectului este de a informa elevii și reprezentanții Ministerului Educației despre necesitatea de a mari numărul de ore în alegerea carierei.

Formular de proiect al grupul de elevi „Tineri în acțiune”, s. Viișoara, r-nul Ștefan Vodă

Crearea unui spațiu pentru încurajarea comunicării și odihnei copiilor prin amenajarea curții liceului.

Formular de proiect al grupul de elevi „Tineri și cu inițiativă”, s. Chetrosu, r-nul Drochia

Îmbunătățirea calității desfășurării orelor de educație fizică.

Formular de proiect al grupul de elevi „Realisții”, s. Moara de Piatră, r-nul Drochia

Obiectivele proiectului

Obiectivele sînt pașii care trebuie făcuți pentru a ne apropia de scop. Un obiectiv este un rezultat scontat, măsurabil și specific, la care trebuie de ajuns în efortul de atingere a scopului.

Imaginați-vă că scopul este destinația la care doriți să ajungeți. Obiectivele sînt calea prin care ajungeți la destinație. Obiectivele sînt pași necesari pentru atingerea scopului. Un obiectiv trebuie să fie realizabil, specific, concret, atins într-o perioadă de timp măsurabilă. El trebuie să fie în mod logic legat de problemă și scop.

O metodă de a verifica dacă ați formulat un obiectiv și nu o activitate, este folosirea inițialelor care compun în limba engleză cuvîntul SMART (deștept, isteț):

S – *specific* (specific – este obiectivul clar: cine, ce, cînd, unde, cum, grupul țintă?)

M – *measurable* (măsurabil – sînt rezultatele măsurabile?)

A – *achievable* (realizabil/ tangibil/ acumulabil – este un obiectiv care poate fi atins?)

R – *realistic* (realist/ relevant – este real și relevant ceea ce ne-am propus pentru problema abordată?)

T – *timely* (limitat/ încadrat în timp – există un termen limită? Ne vom încadra?)

1. De a dezvolta abilitățile a 30 de elevi, pentru a fi capabili să-și schițeze planul individual de carieră în baza a două activități.
2. De a transmite dorințele elevilor despre necesitatea măririi numărului de ore în alegerea unei cariere printr-o scrisoare către Ministerul Educației.

Formular de proiect al grupul de elevi „Tineri în acțiune”, s. Viișoara, r-nul Ștefan Vodă

1. Dezvoltarea pe parcursul a 2 luni a unor relații de cooperare între cei 36 organizatori și cei 216 elevi care vor frecventa centrul prin organizarea și desfășurarea lecțiilor, ședințelor și adunărilor.
2. Dezvoltarea multilaterală a elevilor și creșterea unei generații capabile de a-și organiza în mod sănătos viața.

Formular de proiect al grupul de elevi „ChetPupils”, s.Chetrosu, r-nul Drochia

1. Să instalăm timp de 3 luni: 2 dozatoare de apă pe holurile școlii, 3 uscătoare, 6 rezervoare de săpun lichid.
2. Să informăm 473 de elevi despre cum se utilizează dozatoarele de apă, rezervoarele, uscătoarele electrice și de ce este important să-și spele mâinile cît mai des.

Formular de proiect al grupul de elevi „Copiii sănătății”, s.Pelinia, r-nul Drochia

C. PLANUL DE ACȚIUNI/ STRATEGIA DE REALIZARE A PROIECTULUI

Planul de acțiuni este descrierea detaliată a activităților care vor fi implementate pentru a atinge rezultatele finale fixate în obiective. Uneori mai este numit metoda sau strategia de implementare a proiectului. Activitatea este un mijloc de a atinge un obiectiv.

Avînd obiectivele elaborate, vă gîndiți ce activități trebuie să organizați, ca să le atingeți. Important este să aveți activități clar definite și descrise pentru fiecare obiectiv al proiectului. Planul de acțiuni conține următoarele informații: denumirea și descrierea fiecărei activități, inclusiv metodele/ tehnicile de lucru, beneficiarii, rezultatele așteptate, perioada și locul de desfășurare, responsabili din partea echipei de proiect, costuri și resurse necesare (umane, materiale, informaționale, de timp, financiare), parteneri.

Planul de acțiuni poate fi descris în formă liberă sau într-un tabel, în dependență de cît de voluminos este textul și care sînt cerințele finanțatorului.

Următoarele și alte întrebări vă pot fi de folos atunci cînd elaborați un plan de acțiuni al proiectului Dvs.:

- Este legată activitatea direct de obiectivele proiectului?
- La care dintre obiective se referă activitatea dată? / La atingerea cărui obiectiv contribuie această activitate?
- Ce sarcini principale și secundare (sub-activități) trebuie îndeplinite în cadrul fiecărei activități?
- Ce resurse (personal, echipament, timp, bani, materiale) sînt necesare pentru îndeplinirea sarcinilor principale și secundare?
- Care sînt datele de începere și terminare a sarcinilor și activităților?
- Cum se vor selecta, după ce criterii, participanții / beneficiarii activităților și cine o va face?

N	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1.	Studierea terenului curții liceului	308 elevi, 24 profesori, membrii comunității	I săpt. aprilie				Echipa de proiect
2.	Procurarea și transportarea materialelor: 4 bănci, 30 flori (trandafiri), 10 saci ciment, 15 saci nisip, 4 urne de gunoi, 25 copaci,	308 elevi, 24 profesori, membrii comunității	II- III săpt. aprilie	4 bănci 30 flori 25 copaci 8 saci ciment 15 saci nisip 4 urne de gunoi Transport	4 200 lei 575,70 lei 938,35 lei 480 lei 150 lei 1640 250 lei	CIDDC, APL, Administrați a liceului, Părinții, finanțatorii locali	Echipa de proiect
3.	Pregătirea terenului și răzoarelor pentru plantarea florilor și copacilor.	308 elevi, 24 profesori, membrii comunității	IV săpt. aprilie	Inventar de grădină	150 lei	Elevii claselor V-VII	Echipa de proiect
4.	Plantarea a 25 copaci și 30 flori în curtea liceului	308 elevi, 24 profesori, membrii comunității	I –II săpt. mai	Flori, copaci, inventar de grădină	400 lei	Elevi, părinți, personal tehnic	Echipa de proiect
5.	Instalarea băncilor și urnelor de gunoi	308 elevi, 24 profesori, membrii comunității	III săpt. mai	Bănci Urne de gunoi Ciment	400 lei 200 lei	Personalul tehnic , părinții , elevii	Echipa de proiect
6.	Activități de evaluare a proiectului (elaborarea standului, pliante, filmeleț la TV cablu local, articol la ziarul raional)	308 elevi, 24 profesori, membrii comunității	IV săpt. mai – I săpt. iunie	Stand, pliante	200 lei	Administrați a liceului, elevi, părinți	Echipa de proiect
	Total costuri financiare				9584,05 lei		
	CIDDC Contribuția grupului				4775,70 lei 4808,35 lei		

Formular de proiect al grupul de elevi „Tineri și cu inițiativă”, s. Chetrosu, r-nul Drochia

N	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1	Colectarea de fonduri: - Scrisori de intenție către agenți economici. - Pregătirea unui spectacol pentru elevii din clasele primare și instituția preșcolară din localitate „În lumea basmului”. - Prezentarea spectacolului pentru clasele primare. - Prezentarea spectacolului pentru copiii din instituția preșcolară din localitate.	16 elevi din clasa a V-a 25 elevi din clasa a V-a 25 elevi din clasa a V-a	Prima săptămână din martie 2013 A II – III-a săptămână din martie 2013 A IV-a săptămână din martie 2013	5 foi A 4 16 plicuri Atributele necesare pentru spectacol	10 lei (contribuția elevilor)	Oficiul poștal Organizator Elevii din clasele primare Învățătorii de la clasele primare	
2	Procurarea materialelor: - Vizitarea magazinelor cu materiale de construcție. - Procurarea materialelor și a rechizitelor necesare. - Transportarea materialelor.	27 elevi	Orașul Drochia 27.03-5.04.13 8-12.04.13	Transport public Finanțe, deviz de cheltuieli Transport personal	48 lei 9166 lei, dintre care: CIDDC 4800 APL 2000 Agent economic Marcu I. 1000 Grup de proiect 250	Managerii de întreprinderi Operatori , casieri, agenți economici Părinți	Coordonatorii proiectului Doi elevi Un părinte Meșterul
3	Măsurile de renovare a podelei : - Scoaterea podelei deteriorate. - Aerisirea încăperii. - Instalarea podelei noi, renovate. - Vopsirea podelei. - Aerisirea încăperii.	27 elevi	Sala de clasă, a III-a – a IV-a săptămână din luna aprilie 2013	Instrumente de lucru pentru renovarea podelei, materialele pentru renovare	550 lei contribuția grupului 1600 lei contribuția persoanei fizice Cernei T. 200 lei contribuția gimnaziului - energia electrică 170 lei contribuția părinților	Meșter, părinți, agenți economici, direcția gimnaziului.	Coordonatorii proiectului, meșterul
4	Activități de parteneriat și colaborare între elevii clasei a V-a *Blazonul personal ; *Construirea comunicării ; *Stima de sine - schimbarea imaginii de sine ; *Prietenia-arma succesului școlar.	27 elevi 27 elevi	13-29.05.13, sala de clasă	Foi A4 Carioci Postere Filmulețe Mijloace tehnice	Contribuția grupului	Organizatorul Diriginta	Coordonatorii proiectului
		CIDDC			4800		
		APL		Scrisoare	2000		
		SRL „Drochianca”		Scrisoare	1000		
		Gimnaziul		Scrisoare	200		
		Persoana fizică Tatiana Cernei		Scrisoare	1600		
		Grupul de proiect (părinți, elevi)		Registru	2394		
		Total			11996		

Formular de proiect al grupul de elevi „Tinerii gospodari”, s. Drochia, r-nul Drochia

N	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1	Activitate în grup "Consultări cu elevii V-VI"	Elevii	27.05.2013 Gimnaziul Viișoara	arenda auditoriului Foi (A4) pixuri, carioci, scotch, foi flipchart, fișe adezive, mape, xerox, carnete Pauza de ceai	100 lei Diracția școlii 300 lei (pauză ceai) contribuția grupului 100 lei (10b.mape X 10lei) 400 lei(pauză ceai) CIDDC FoiA4 3b.X45lei=135 lei CIDDC 35pixuriX3lei=105 35carneteX6lei=210 CIDDC	Diriginții SIEDO	Pavaloi A. Zagoreț.S Lunga.A
2	Activitate în grup „Consultări cu elevii VII-VIII”	Elevii	28.05.2013 Gimnaziul Viișoara	Arenda auditoriului pixuri, carioci, scotch, foi flipchart, fișe adezive, xerox pauza de ceai Ghiduri pentru absolvenți	100 lei 30 lei Contribuția grupului 300 lei (pauză ceai) contribuția personală 400 lei(pauză ceai) CIDDC	Diriginții SIEDO	Guznișcev.D Colun S. Dereveanco A.
3	Întâlnire cu un grup de elevi din școala profesională N12 din satul Viișoara	Elevii, Profesorii Studentții	21.05.2013 Gimnaziul Viișoara	Foi A4,foi flipchart,fișe adezive Pauză de ceai	50 lei salariu 200 (pauză ceai) Administrația școlii	Director adjunct pe educație Profesori șc. profesională	Mitrofan.S Butenco.M
4	Elaborarea scrisorii către Ministerul Educației	Elevii profesorii	29.05.2013	Foi A4, pixuri, xerox	50 lei salariu 30 lei contribuția personală	Profesor de l. română	Dereveanco A.
5	Atelier de lucru „Managmentul traseului personal și profesional”	Profesorii elevii	07.05.2013	Arenda încăperii Pauză de cafea Xerox color, carioci, calculator, lipici, foi A4	100 lei Diracția școlii 100 lei salariu 300 lei (pauză cafea) contribuția grupului	Profesor l. română, Profesor de biologie	Nastas E.
6	Seminar de instruire cu profesorii „Ghidare în carieră”	Profesori elevi	August 2013	Arenda încăperii Onorariu pentru formatori Pauză de cafea	100 lei Diracția școlii 300 lei(pauză cafea) contribuția grupului 400 lei (pauză cafea) CIDDC	CIDDC	Nastas E.
7.	Decada dirigenției „Explorarea oportunităților și planificarea carierei”	Profesori elevi	Octombrie 2013	FoiA4, carioci, tablă magnetică, fișe adezive,xerox color	80 lei Administrația școlii	diriginții	Nastas E.
8	Evaluarea proiectului in baza Conferinței Practice	Elevi Profesorii părinți	30.05.2013	Carton, xerox color, calculator, chiria proiecteurului, foi A4, Hîrtie rulou	50 lei salariu 220 lei Diracția școlii Hîrtie rulou-420 1b. X 70 lei=70 lei CIDDC	Directorul adjunct pe educație	Pavaloi A. Ghirghircic Gh.

Formular de proiect al grupul de elevi „Tineri în acțiune”, s. Viișoara, r-nul Ștefan Vodă

D. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROIECTULUI

Evaluarea proiectului comunitar

Evaluarea reprezintă emiterea de judecăți privind progresul înregistrat pe calea atingerii obiectivelor propuse, sau aprecierea efortului depus și a rezultatelor atinse.

- *De ce evaluăm?* Este prima întrebare care trebuie să și-o pună echipa de proiect.
- *Ce evaluăm?* Evaluarea unui proiect se concentrează asupra a 4 aspecte principale: resurse investite, activități desfășurate cu ajutorul acestora, rezultate obținute și cum s-a schimbat situația oamenilor/ beneficiarilor care au fost vizati de proiect.
- *Cine face evaluarea?* Echipa de proiect, finanțatorul, o instituție, organizațiile partenere, beneficiarii etc.
- *Cum facem evaluarea?* Colectarea informațiilor cantitative și calitative în urma monitorizării (I pas), analiza datelor și informațiilor colectate, aprecierea rezultatelor (II pas), elaborarea și prezentarea raportului de evaluare (III pas).

La întrebarea de ce evaluăm un proiect și activitatea echipei de proiect putem identifica cauze interne și cauze externe, câteva dintre cele mai des întâlnite aflându-se mai jos:

CAUZE INTERNE	CAUZE EXTERNE
<ul style="list-style-type: none">• pentru a vedea dacă facem ceea ce trebuie;• pentru a obține informații și reacții privind ceea ce facem, necesare în luarea deciziilor;• pentru aprecierea performanței echipei în raport cu ceea ce ne-am propus și cerințele existente pentru asemenea activități;• ne ajută să învățăm din greșeli și astfel să pregătim succesele viitoare.	<ul style="list-style-type: none">• pentru că finanțatorii/ partenerii doresc să se asigure de faptul că grupul de proiect cheltuiește banii așa cum a prevăzut în cererea de finanțare;• pentru că grupul de inițiativă dorește să dovedească faptul că derulează proiecte și asigură calitatea activităților propuse, acoperă nevoile beneficiarilor și este capabil să facă ceea ce afirmă că poate face;• pentru a arăta că sîntem competitivi și avem capacitatea de a derula și alte proiecte;• pentru a ne compara activitatea cu ale altor grupuri similare;

O evaluare corectă a proiectului trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

- În ce măsură proiectul și-a atins obiectivele propuse?
- În ce măsură atingerea acestor obiective poate fi atribuită în mod direct proiectului?
- În ce măsură proiectul s-a desfășurat conform planificării propuse?
- Cum/ prin ce proces echipa de proiect a ajuns la realizarea obiectivelor propuse?

Planul de evaluare trebuie să cuprindă referiri la modul cum vor fi culese informațiile cu privire la derularea proiectului (cum se va face monitorizarea) și la felul în care se va aprecia măsura în care au fost atinse obiectivele și s-au obținut rezultatele preconizate.

Pentru a putea fi realizată, evaluarea necesită, în cele mai multe cazuri, culegerea de date pe toată perioada derulării proiectului, adică monitorizarea proiectului, despre care vom discuta în continuare.

Monitorizarea

Monitorizarea este procesul de colectare sistematică a datelor și informațiilor cu privire la activitățile din proiect. Monitorizarea ne ajută să efectuăm o verificare regulată a ceea ce facem în fiecare zi.

Încă de la faza de concepere și proiectare, echipa de proiect va stabili un set de indicatori cantitativi și calitativi în baza cărora se va realiza procesul de monitorizare și evaluare a rezultatelor proiectului.

Ce se monitorizează?

- Resursele investite în proiect: umane, materiale, financiare, informaționale și de timp;
- Activitățile: respectarea planificării și a standardelor cantitative și calitative;
- Procesul de lucru al echipei/ grupului de proiect: ce decizii sînt luate, cine este și cine nu este implicat în procesul decizional.

Cine monitorizează?

În general, membrii echipei/ grupului de proiect sau un consultant extern, alături de finanțatorul sau alte instituții de stat sau organizații partenere în proiect și/ sau interesate.

Cum se face monitorizarea?

- *Statistici:* vom duce evidența participanților prin liste, a acțiunilor realizate, a resurselor cheltuite și vom da răspuns la întrebările: *cîți sau cîte? cît de mult?*
- *Informații calitative:* după fiecare activitate, vom întreba participanții despre utilitatea celor făcute, învățate, auzite etc. și vom răspunde la întrebările: *ce am făcut? în ce mod sînt utile, de folos cele făcute?*
- *Jurnale/ Portofolii:* vom pune într-un portofoliu poze/ imagini de la activități, agendele activităților, sondajele de opinie, planul de desfășurare a unei acțiuni, feedback-ul participanților și astfel vom răspunde la întrebările: *cine a făcut, ce și cînd?*
- *Observațiile* sînt făcute atît de membrii echipei de proiect, cît și de persoane din exterior. Cei care vor realiza sau asista la activitate vor răspunde la întrebarea *ce văd și ce aud?* Notițele în urma observărilor vor fi obiective, adică se va scrie exact cîți au fost la activitate și despre ce au discutat.
- *Interviurile și chestionarele* ne permit să colectăm informații de la membrii echipei, partenerii și beneficiarii proiectului. Aceasta se face rugînd persoanele respective să completeze un chestionar sau să răspundă la niște întrebări în cadrul unui interviu.

Pentru a planifica procesul de monitorizare a proiectului și a colecta datele, poate fi utilizat următorul instrument:

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare

Raportul de evaluare

Raportul de evaluare a proiectului trebuie să cuprindă:

- Obiectivele proiectului și necesitatea atingerii acestora;
- Ce rezultate au fost atinse în urma realizării proiectului;
- Ce informații au fost colectate și cum au fost colectate și analizate;
- Ce demonstrează informațiile analizate, cum au fost atinse obiectivele fixate la început;
- Cum a fost făcută evaluarea și cine a fost implicat;
- Ce noi necesități, din care ar rezulta noi obiective, au apărut pe parcursul proiectului;
- Care sînt concluziile echipei de proiect și recomandările pentru viitor.

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare
1	Numărul de elevi ce au dat feedbackul realizării proiectului.	Elevii c9-b	Chestionare
2	Gradul de participare a membrilor grupului de proiect la rezolvarea problemelor apărute în timpul realizării proiectului	Rezultatele de la fiecare etapă de lucru	Observarea, discuția, focus group
3	Responsabilitatea copiilor la realizarea sarcinilor repartizate în grup.	Rezultatele de la fiecare etapă de lucru	Observarea
4	Numărul de persoane, părinți cointeresați în realizarea proiectului	Părinți ,elevii liceului	Chestionare, votul personal
5	Numărul de scaune si urne de gunoi instalate în scuarul scolii.	Raportul grupului	Observarea
6.	Gradul de utilizare a scaunelor.	Elevii	Observarea

Formular de proiect al grupul de elevi „Fun group”, or. Drochia

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare
1	Numărul de elevi care vor folosi scaunele în timpul pauzelor.	Membrii grupului	Observația
2	Informație despre gradul de satisfacție al elevilor cu scaunele instalate/ confortul lor.	Elevii	Discuții, chestionare
3	Numărul de scaune instalate	Raportul grupului	Numărare
4	Numărul de conflicte între profesori și elevi din cauza că elevii se așează pe calorifere,pervazuri,trepte.	Raportul grupului	Observația, discuții

Formular de proiect al grupul de elevi „Clasa a XI-a”, s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă

E. BUGETUL PROIECTULUI

Bugetul este planul de acțiuni al proiectului sau transpunerea în bani a activităților proiectului. În procesul de elaborare și realizare a bugetului echipa de proiect va parcurge următorii pași:

1. Planifică activitățile proiectului.
2. Estimează cheltuielile pentru fiecare activitate.
3. Estimează posibilele surse de venit (cele existente și cele care trebuie atrase).
4. Realizează o planificare în timp a cheltuielilor și veniturilor.
5. Supune bugetul spre aprobare întregului grup și, dacă e cazul, finanțatorului și partenerilor.
6. Stabilește cine și cum va supraveghea permanent în timpul implementării proiectului efectuarea cheltuielilor comparativ cu bugetul aprobat.

Pentru implementarea unui proiect comunitar grupul atrage **diferite tipuri de resurse**, inclusiv:

Resursele umane reprezintă totalitatea membrilor comunității care își aduc contribuția la realizarea obiectivelor proiectului comunitar. Resursele umane includ:

- membrii echipei de implementare (lideri formali sau informali din comunitate, reprezentanți ai autorităților locale, ai instituțiilor publice, specialiști, consultanți în domeniul vizat de proiect) și
- voluntari – alți membri ai comunității interesați.

Resursele umane pot fi evaluate din punct de vedere numeric (număr de indivizi implicați, ore sau zile de lucru în cadrul proiectului comunitar), ca valoare calitativă (experiență, pregătire) și un aspect mai dificil de cuantificat (implicarea, energia, valoarea intervenției, creativitatea, dedicația).

Resursele materiale reprezintă bunurile materiale necesare derulării proiectului comunitar. Acestea pot fi atrase atât din interiorul comunității prin contribuția organizației comunitare, autorităților locale, a antreprenorilor/ sponsorilor locali.

Exemple:

- spații, sedii, terenuri,
- servicii,
- echipamente tehnice și de birou,
- mijloace de transport, consumabile și alte materiale necesare derulării unei activități din proiectul comunitar.

Fiecare activitate presupune resurse materiale distincte. O parte din acestea pot fi solicitate, sau obținute contra cost, dar multe pot fi identificate în cadrul organizației sau în natură, din comunitate.

Resursele nemateriale includ:

- resursele informaționale (legislație în domeniul specific pe care îl vizează proiectul, informații legate de diferite surse de resurse, consultanță, instruire, biblioteci clasice sau virtuale, accesul la baze de date, alte informații utile în definirea unor activități sau proiecte viabile sau în identificarea unor parteneri sau sponsori),
- resurse tehnologice (cunoștințe, experiență acumulată, expertiză într-un alt domeniu, practicile de lucru),
- de timp și
- capitalul de încredere de care se bucură echipa de implementare.

Mobilizarea/ atragerea resurselor nemateriale reprezintă cheia durabilității unui proiect comunitar. Este un proces continuu de acumulare de cunoștințe și informații, de creare și menținere a relațiilor între parteneri, beneficiari, donatori.

Resursele financiare necesare implementării proiectului comunitar pot fi obținute din interiorul sau din exteriorul comunității, prin:

- donații,
- finanțări,
- sponsorizări,
- servicii oferite,
- cotizații de membru etc.

Aceste resurse sînt obiectul unei activități specifice, cunoscută sub denumirea de **colectare de fonduri**, care se poate face în moduri diferite, în funcție de donatori, de capacitatea grupului, de timpul și resursele disponibile pentru acest tip de activitate. Una din metodele cele mai răspîndite pentru atragerea de resurse financiare este elaborarea unei propuneri de finanțare. În anexă găsiți anunțul unei organizații despre susținerea proiectelor comunitare ale elevilor și 4 formulare cu propuneri de proiect elaborate de grupurile de elevi din raioanele Drochia și Ștefan Vodă.

Nr.	Categoria de cheltuieli	Unitate de măsură	Număr de unități	Preț unitar	Total	CIDDC	APL	Direcția LT "Alexandru cel Bun"	Ralf Ditrish-Asociația Obșteasca din Germania
1.	„Căutăm, cercetăm”								
	<i>Aparat de fotografiat</i>	buc	1	4990,00	4990,00	4990,00			
	<i>Caiet</i>	buc	16	3,00	54,00			54,00	
	<i>Stilou</i>	buc	16	3,00	54,00			54,00	
2.	Analiza și prelucrarea informațiilor colectate și tipărirea fotografiilor								
	<i>Hîrtie fotografica</i>	set	1	111,00	111,00			111,00	
	<i>Cerneala color</i>	buc	5	30,00	150,00			150,00	
3.	Elaborarea panoului foto-informativ „Ma mîndresc cu satul meu - Slobozia”.								
	<i>Aparat pentru tăiat hîrtia</i>	buc	1	500,00	500,00				500,00
	<i>Rame foto</i>	buc	30	40,00	1200,00		1200,00		
	Total				7059	4990	1200	369	500

Formular de proiect al grupului scout „Fiorul pădurii”, s. Slobozia, r-nul Ștefan Vodă

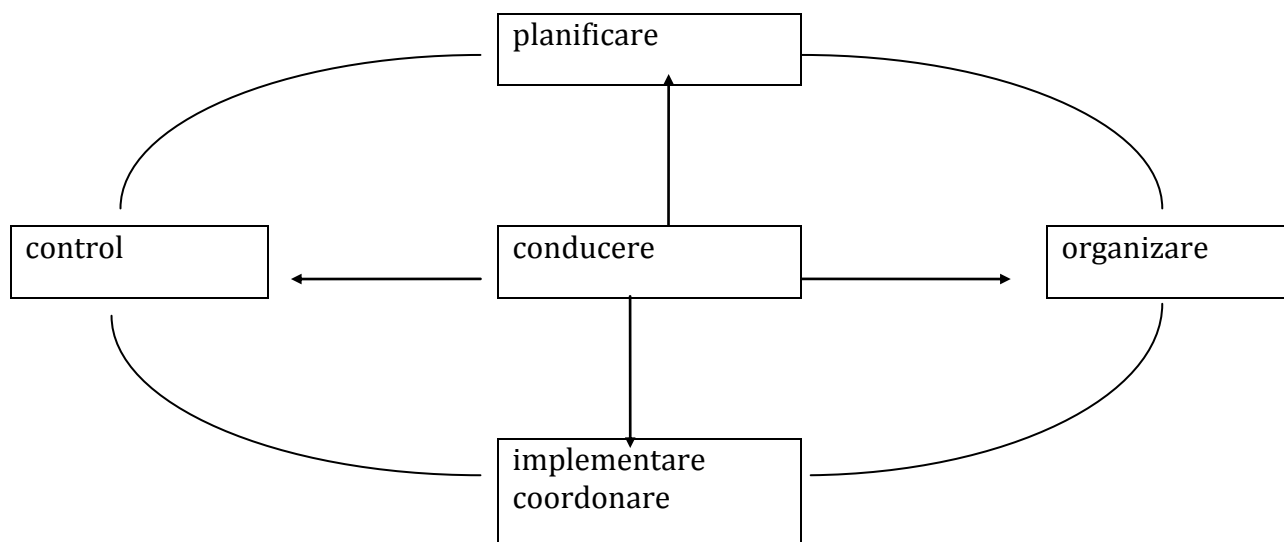
IV. MANAGEMENTUL PROIECTULUI

Pentru a asigura succesul unui proiect, acesta trebuie planificat, monitorizat, evaluat și ajustat, dacă se înregistrează devieri. Fără management, realizarea obiectivelor proiectului va fi dificilă, dacă nu imposibilă.

Managementul proiectului reprezintă procesul de organizare și supraveghere a proiectului pentru a asigura că resursele proiectului se utilizează în scopul atingerii obiectivelor definite.

Pentru realizarea acestor deziderate, trebuie îndeplinite anumite funcții. Înțelegerea funcțiilor managementului este esențială pentru gestionarea eficientă a proiectului.

Figura nr. 2. Funcțiile managementului

planificare= gândire anticipativă privind etapele ce trebuie străbătute pentru atingerea obiectivelor;

organizare= alocarea resurselor proiectului și stabilirea și delimitarea proceselor, ținând cont de planificarea făcută;

implementare / coordonare= punerea în practică a celor planificate și armonizarea deciziilor și acțiunilor;

control= aprecierea progresului obținut în direcția obiectivelor;

conducere= direcționarea oamenilor implicați prin analiza opțiunilor, luarea deciziilor și comunicare între ei.

Un management eficient/ reușit al proiectului:

- Preîntâmpină omiterea lucrurilor/ sarcinilor importante de la concepția proiectului și până la încheierea acestuia;
- Facilitează comunicarea între membrii echipei de proiect și parteneri;
- Asigură o înțelegere mai bună a obiectivelor;
- Fixează responsabilitățile între toți membrii echipei de proiect;
- Promovează aportul fiecăruia la atingerea obiectivelor proiectului;
- Identifică la timp potențiale probleme;
- Propune un mecanism / tehnici de soluționare a problemelor;
- Îmbunătățește abilitatea echipei de proiect de a face față schimbării;
- Prezintă un mijloc de evaluare a progresului și succesului, obstacolelor și provocărilor, precum și de identificare a oportunităților;

Ciclul de viață al unui proiect cuprinde mai multe etape: inițierea/ concepția (i), implementarea (ii) și încheierea/ finalizarea (iii).

În continuare vom descrie pe scurt esența fiecărei etape, pașii de urmat, responsabilitățile cadrului didactic și rolul elevilor.

A. ETAPA DE CONCEPȚIE/ INIȚIERE este etapa de elaborare și planificare a proiectului. Profesorul/ profesorii de educație civică, în colaborare cu echipa managerială a instituției, își definesc intențiile, acțiunile, rolurile, resursele și timpul alocat. Dacă instituția are mai mulți profesori care doresc să ghideze un grup de elevi, atunci se vor forma mai multe grupuri și astfel mai mulți elevi vor putea să se implice. Sau, un profesor de educația civică va lucra concomitent cu mai multe clase/ grupuri, la care duce lecțiile respective.

Grupul de elevi poate fi compus din toți elevii unei clase sau din elevi din clase și vârste diferite.

Pași de parcurs:

- Informarea elevilor și a comunității despre posibilitatea participării în elaborarea unui proiect, inclusiv condițiile de participare.
- Selectarea și constituirea grupului de copii/ echipei de proiect, dacă se formează un grup din elevi din clase diferite și de diferite vârste. Elaborarea regulamentului de activitate a grupului. Repartizarea rolurilor și funcțiilor.
- Familiarizarea cu noțiunea de proiect, structura/ componentele proiectului.
- Identificarea problemelor și cercetarea acestora. Stabilirea problemei prioritare.
- Determinarea scopului și a obiectivelor proiectului.
- Elaborarea planului de acțiuni/ calendarul proiectului.
- Elaborarea indicatorilor/ planului de monitorizare și evaluare a proiectului.
- Întocmirea bugetului proiectului.
- Sensibilizarea membrilor comunității despre necesitatea soluționării problemei.

- Identificarea resurselor necesare pentru soluționarea problemei, a partenerilor și finanțatorilor. Solicitarea scrisorilor de parteneriat și suport din partea acestora.
- Scrierea/ redactarea și depunerea formularului/ cererii de finanțare.
- Obținerea finanțării pentru proiect.

Responsabilitățile profesorului la etapa de inițiere a proiectului:

- Oferă informații complete și accesibile pentru toți copiii, fără discriminare, și asigură tuturor elevilor oportunități/ condiții egale de implicare;
- Formează elevilor competențe de identificare și cercetare a problemelor din comunitate;
- Ghidează/ facilitează procesul de elaborare a proiectului într-un mod participativ;
- Încurajează și motivează participarea elevilor, în special a celor care nu au experiența participării în inițiative comunitare.
- Monitorizează continuu procesul de lucru și oferă feedback permanent grupului de elevi despre progresele înregistrate, îi ajută să deducă lecții învățate după fiecare pas parcurs și să stabilească ce au de făcut în continuarea proiectului.

Rolul elevilor la etapa de inițiere a proiectului:

- Propun reguli de activitate ale grupului, își aleg/ asumă roluri și responsabilități în cadrul grupului, fără a fi forțați, monitorizează respectarea regulamentului de grup;
- Se implică direct în identificarea și cercetarea problemelor, stabilirea scopului și obiectivelor proiectului, elaborarea planului de acțiuni și a bugetului acestuia;
- Stabilesc, de comun acord, cine și ce sarcini are de îndeplinit în cadrul proiectului;
- Comunică prin diverse mijloace (față în față, rețele de socializare, mass media etc.) cu semenii, membrii comunității, parteneri și finanțatori locali și externi pentru a populariza ideea proiectului și a mobiliza oameni și resurse;
- Analizează piața materialelor/ resurselor și a prețurilor;
- Identifică resursele materiale, financiare și umane, scriu scrisori partenerilor și finanțatorilor pentru a colecta mijloacelor necesare;
- Redactează și expediază propunerea de proiect, conform cerințelor din anunț, formular și în termenii stabiliți;
- Mențin legătura cu finanțatorii și partenerii pentru a răspunde la eventualele întrebări sau a face unele concretizări în legătură cu propunerea de proiect depusă.

B. IMPLEMENTAREA SAU DERULAREA PROPRIU-ZISĂ A PROIECTULUI este etapa cea mai consistentă în ciclul de viață al unui proiect. În această etapă, elevii au posibilitatea să învețe ce înseamnă să aplici un plan stabilit, să colaborezi cu ceilalți pentru a-l duce la bun sfârșit, să te confrunți cu situații neprevăzute, să negociezi, să iei decizii în momente importante și, nu în ultimul rând, să fii responsabil de ceea ce te-ai angajat să faci.

Pași de parcurs:

- Realizarea activităților, conform planului de acțiuni al proiectului;
- Mobilizarea membrilor comunității în realizarea activităților;

- Mediatizarea activităților proiectului;
- Identificarea agenților economici și procurarea materialelor bugetate;
- Instruirea/ informarea beneficiarilor despre modul de utilizare/ folosire și păstrare a echipamentelor instalate și a bunurilor materiale;
- Monitorizarea activităților proiectului și ajustarea acestuia în funcție de problemele apărute, de resurse, de rezultatele parțiale, alți factori;
- Evaluarea continuă, aprecierea rezultatelor parțiale, prin raportare la obiectivele stabilite inițial;
- Identificarea altor probleme conexe cu problema care este soluționată în cadrul proiectului și a eventualelor donatori pentru asigurarea durabilității.

Responsabilitățile profesorului la etapa de implementare a proiectului:

- Asistă și ajută elevii, responsabili de activitate, în pregătirea și derularea acestora;
- Facilitează comunicarea/ colaborarea cu factorii de decizie și alți parteneri, finanțatori implicați;
- Dezvoltă la elevi competențele de mediatizare a proiectului și de a-și face vocea auzită;
- Asigură/ pune la dispoziția grupului de elevi, dacă este cazul, resursele financiare și materiale necesare pentru desfășurarea activităților, prevăzute în buget;
- Oferă feedback elevilor responsabili de activitate despre ce și cum au reușit, ce dificultăți au întâlnit și ce ar putea schimba pentru viitor;
- Este responsabil de protecția copiilor de orice formă de abuz și neglijare pe parcursul pregătirii și promovării activităților;
- Monitorizează procesul de exercitare a responsabilităților asumate de membrii grupului și, dacă este cazul, le oferă suportul necesar în realizarea acestora.
- Coordonează procesul de evaluare a activităților realizate de către membrii grupului și apreciază, împreună cu elevii, contribuția fiecăruia la progresele înregistrate;

Rolul elevilor la etapa de implementare a proiectului:

- Planifică, pas cu pas, fiecare activitate, anunță într-un mod accesibil și din timp semenii și comunitatea despre toate condițiile de participare, inclusiv ce se așteaptă de la ei.
- Pregătesc (conținutul și metodele de lucru) și promovează activitățile de care sînt responsabili, conform planului de acțiuni;
- Identifică și discută, cu mult timp înainte, cu persoanele resursă (formatori, animatori, experți, consultanți) implicate în activitățile proiectului;
- Invită la activități partenerii, finanțatorii, organizațiile din comunitate cu care colaborează, grupuri de elevi din alte instituții/ localități etc.;
- Identifică agenții economici, caută informații despre calitate în comparație cu prețul materialelor care urmează a fi achiziționate, verifică funcționalitatea echipamentelor pe care intenționează să le procure;
- Mobilizează membrii comunității în organizarea și derularea activităților, solicită opinia acestora despre cele realizate/ făcute și iau în considerare sugestiile acestora;
- Evaluează, împreună cu colegii de grup, activitățile desfășurate, formulează sugestii de modalități de îmbunătățire pentru viitor;

- Completează portofoliul proiectului cu materialele dezvoltate și aplicate de membrii grupului, inclusiv feedbackul din partea beneficiarilor și a comunității;
- Duc/ țin un jurnal de reflecții personale privind progresul înregistrat (ce am obținut, ce competențe mi-am dezvoltat, ce mi-a reușit, ce mi-a reușit mai puțin, ce factori/ condiții au influențat asupra reușitelor și nereușitelor, lecțiile învățate, obiective noi de dezvoltare personală, resurse de care am nevoie pentru aceasta etc.).

C. ÎNCHEIEREA sau **FINALIZAREA PROIECTULUI** este etapa de bilanț, când se urmăresc rezultatele/ efectele activităților desfășurate. Evaluarea finală a proiectului se realizează prin raportare la obiectivele acestuia, la planul inițial și rezultatele așteptate.

Pași de parcurs:

- Evaluarea rezultatelor proiectului raportate la obiectivele proiectului, rezultatele așteptate, planul de acțiuni;
- Reflectare asupra experienței personale și de grup parcurse și a lecțiilor învățate din tot procesul;
- Diseminarea rezultatelor și împărtășirea experienței cu membrii comunității și cu alte grupuri sau organizații interesate;
- Întocmirea și expedierea rapoartelor narativ și financiar partenerilor și donatorilor, publicarea acestora pentru publicul larg din comunitate;
- Încheierea oficială a relațiilor contractuale cu furnizorii, producătorii și alte părți care au contribuit la realizarea proiectului;
- Aprecieră/ recunoașterea contribuției membrilor grupului de elevi, partenerilor, finanțatorilor în realizarea proiectului;
- Celebrarea finalizării proiectului și împărtășirea satisfacției rezultatelor obținute și a lucrului în echipă;
- Identificarea altor probleme și nevoi ale comunității care necesită rezolvare prin implicarea membrilor acesteia, generarea ideilor noi de proiecte.

Responsabilitățile profesorului la etapa de finalizare a proiectului:

- Formează membrilor grupului competențele de evaluare a unui proiect comunitar, de solicitare a feedback-ului de la beneficiari/ membrii comunității, de încheiere formală a unor relații începute în cadrul proiectului;
- Elaborează instrumente de evaluare și facilitează procesul de autoevaluare și de reflecție a membrilor grupului asupra rezultatelor proiectului, conform indicatorilor stabiliți;
- Monitorizează modul în care membrii grupului aplică instrumentele de evaluare cu beneficiarii, finalizează lucrurile/ sarcinile de care au fost responsabili, inclusiv portofoliul proiectului;
- Apreciază contribuția fiecărui elev la proiect, oferă feedback comportamental despre progresul înregistrat pe toată durata procesului de elaborare-implementare-finalizare a proiectului comunitar;
- Expediază raportul narativ și financiar finanțatorilor/ partenerilor.

Rolul elevilor la etapa de finalizare a proiectului:

- Se implică în elaborarea instrumentelor de evaluare pentru beneficiari (chestionare, ghid de interviu, fotografie, film etc.)
- Prezintă rezultatele activităților proiectului, prin metode accesibile, semenilor, beneficiarilor, factorilor decizionali, finanțatorilor, partenerilor etc.
- Contribuie la scrierea raportului grupului despre rezultatele proiectului și la întocmirea raportului financiar;
- Prezintă partenerilor și susținătorilor grupului/ proiectului recunoștință și aprecierea contribuției fiecăruia la rezultatele proiectului;
- Analizează propria experiență acumulată, oferă feedback colegilor de grup despre lucrul în echipă asupra proiectului, completează jurnalul personal cu lecțiile învățate, reflectă asupra inițierii unor proiecte noi;
- Completează portofoliul proiectului cu materiale și informații ce pot fi utilizate pentru îmbunătățirea altor proiecte comunitare.

Rolurile profesorului versus rolurile elevilor:

Pentru a asigura participarea elevilor la proiecte, acestea trebuie să fie relevante pentru nevoile și interesele lor, să le ofere posibilități concrete de implicare și motive de satisfacție de pe urma participării.

După cum am observat mai sus, rolurile elevilor sînt definite și distribuite la toate etapele proiectului: de la elaborare, la implementare și evaluare. Ei trebuie să fie parteneri egali de dialog, nu doar „executanți” ai activităților propuse de cadrele didactice, altfel se pierde tocmai caracterul de „învățare prin experiență” al proiectului. Este important ca elevii să simtă că ideile și opiniile lor sînt valoroase, că sînt capabili prin munca proprie să schimbe ceva în viața lor, a școlii sau a comunității.

Rolul cheie în acest proces revine cadrelor didactice. Profesorii au rolul de a încuraja elevii în a-și exprima opțiunile despre diverse aspecte ale activității școlii sau comunității, a le discuta cu aceștia și a stimula dorința lor de a acționa pentru a contribui la o schimbare în beneficiul tuturor.

În tot procesul de elaborare-implementare-evaluare a unui proiect comunitar este **indispensabil** ca elevii să aibă într-adevăr **oportunități** pentru:

- a învăța să elaboreze un proiect și să-l pună în aplicare;
- a învăța să planifice activități, să gestioneze resursele, să anticipeze efectele acțiunilor lor, să identifice riscurile;
- a învăța să lucreze în echipă, să-și asume responsabilități, să respecte munca celorlalți;
- a deveni încrezători în forțele proprii și în puterea lor de a schimba ceva în propria persoană și în comunitatea în care trăiesc.

Glosarul termenilor

Advocacy (engl.) sau **pledoarie** – acțiunea de a pleda pentru ceva, de a susține sau apăra activ o idee, o cauză, o propunere. O organizație poate face *advocacy* pentru a sensibiliza opinia publică privind o problemă sau un set de probleme.

Acțiune comunitară – activitate voluntară în folosul comunității, desfășurată în afara clasei de către un elev sau grup de elevi, sub îndrumarea unui profesor/ adult pregătit.

Cerere de finanțare – document prin care este solicitat sprijinul unui finanțator pentru acoperirea costurilor de funcționare ale unui proiect; în acest scop, în cadrul cererii este prezentat detaliat proiectul, este argumentată necesitatea lui și sînt anticipate anumite rezultate.

Ciclu de viață a proiectului – succesiune de faze/ etape pe care le parcurge proiectul din momentul conceperii, sau al definirii sale, pînă în momentul finalizării.

Echipa de proiect – două sau mai multe persoane care lucrează împreună pentru a atinge obiective comune. Nu este obligatoriu ca membrii echipei de proiect să fie din aceeași clasă, instituție sau organizație sau să se întâlnească și să lucreze împreună zilnic.

Evaluarea – analiza modului de desfășurare a unor activități sau a unui proiect, a modului în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite inițial și a rezultatelor obținute, precum și indicarea unor acțiuni corective necesare pentru atingerea obiectivelor prevăzute inițial.

Grupul/ grupurile-țintă – grupul care va fi pozitiv afectat de proiect la nivelul obiectivului proiectului, cu care se va lucra strîns în timpul proiectului.

Implementare – transpunerea în realitate a unui plan de activitate.

Management – activități coordonate pentru a orienta și a controla o organizație/ un proiect.

Plan de acțiuni – suită de activități, ordonate astfel încît să fie atinse anumite obiective.

Proces – mai multe activități corelate sau în interacțiune, care au un început și o finalitate.

Program – o serie de proiecte cu un obiectiv general comun.

Proiect – un proces unic, constituit dintr-un set de activități independente, îndeplinite în mod organizat, cu momente de început și de sfîrșit clar definite, pentru obținerea unor rezultate bine precizate, necesare pentru a satisface niște obiective clar definite.

Raport final de activitate – instrument de monitorizare a implementării a unui proiect, elaborat de liderul proiectului la încheiere implementării proiectului, pe baza comparării rezultatelor obținute cu cele prevăzute în planificarea inițială a proiectului.

Scopul proiectului – finalitatea urmărită de un proiect, este o declarație de intenție generală, care dă o măsură a rezultatului ideal al proiectului.

Conceperea/ geneza proiectului – ideea inițială, de obicei un răspuns la identificarea unei probleme sau necesități specifice. Această idee este punctul de plecare pentru proiectarea și schițarea proiectului.

Implementarea proiectului – aceasta este partea „de făcut” a proiectului, implicînd toate aspectele practice: aranjamentele materiale și tehnice, organizarea resurselor umane și

financiare, pregătirea persoanelor ce vor conduce proiectul, asigurarea condițiilor materiale potrivite pentru cursul lin al activităților ș.a.

Încheierea proiectului – faza finală a proiectului. Analiza face posibil să-i fie măsurat impactul asupra mediului, ce a fost realizat și cum, și să se planifice continuitatea. Rezultatele analizei sînt de obicei documentate și contribuie la raportul proiectului.

Context – mediul social și geografic în care va avea loc proiectul. Contextul este unul din parametrii principali în schițarea proiectului.

Finanțatorii sau **sponsorii proiectului** – indivizii, instituțiile sau companiile ce oferă finanțe pentru realizarea proiectului

Obiective – acestea sînt scopurile proiectului, formulate în termeni concreți și specifici. Proiectele întotdeauna au mai multe obiective care trebuie să fie practice, măsurabile, limitate în timp, reale și flexibile.

Plan de acțiuni – un plan de diferite activități ce formează proiectul, cu o indicare exactă a ceea ce prezintă acele activități, locul și timpul și resursele implicate.

Monitorizare – are loc pe toată durata vieții proiectului și constă din verificarea faptului dacă planul de activități mai reflectă realitatea și dacă activitățile planificate, obiectivele și scopurile mai sînt corespunzătoare necesităților, contextului, grupului țintă și resurselor disponibile, cu privire la modificarea acestora unde este necesar.

Parteneri – persoanele sau instituțiile colaboratoare la proiect. Ei ar putea oferi suport financiar, material, tehnic sau moral.

Realizatorul proiectului – individul(zii) sau grupul/ organizația ce inițiază proiectul

Resurse – toate uneltele accesibile și necesare pentru realizarea proiectului (echipament, finanțe, colaboratori, ș.a.)

Indicatori – semne sau repere care descriu într-un mod obiectiv (clar, precis, în baza măsurărilor) anumite aspecte specifice ale realității, lucruri, activități. Indicatorii permit aprecierea succesului, rezultatelor, impactului, durabilității unui proiect.

Monitorizare – observare regulată și înregistrarea activităților organizate în cadrul unui proiect sau program prin culegerea sistematică și periodică de date.

Feedback (engl.) – o informație oferită despre un desfășurarea unui proces, activități sau acțiuni; un răspuns evaluativ.

Bibliografie

- B.I.E.F., Gerard, F.M., Pacearcă, Șt., Evaluarea competențelor. Chid practic. Aramis, 2012.
- Chard, S. Teaching in the Digital Age: Project- Based Learning and Assessment Videocassette. The George Lucas Foundation, 2002.
- Convenția cu privire la Drepturile Copilului (1989).
- Curriculumul la Educația Civică. Clasele a IX-a-a XII-a. Ministerul Educației. Chișinău, 2010.
- Curriculumul la Educația Civică. Clasele a V-a-a IX-a. Ministerul Educației. Chișinău, 2010.
- Dandiș, N. Participarea cetățenească. Mecanism de asigurare a transparenței și diminuare a corupției în administrația publică locală. Chișinău, 2005.
- Dezvoltare și participare comunitară în Republica Moldova. Studiu. Centrul Contact. Chișinău, 2005.
- Fii european: Implică-te în problemele comunității! Instrumente și resurse destinate promotorului egalității de șanse pentru femei și bărbați. Centrul Parteneriat pentru Egalitate, 2004.
- Formarea Cetățenilor. Corelarea evaluării autentice cu procesul de învățămînt în educația civică/ referitoare la lege. Consorțiul educațional pentru științe sociale. Colorado, 1997.
- Ghid de implementare a curriculumului la educația civică la treapta liceală. Ministerul Educației. Chișinău, 2010.
- Ghid de instruire și asistență tehnică pentru ONG-uri. Asociația Română pentru Dezvoltare Comunitară. București, 2000.
- Ghid de monitorizare a drepturilor copilului. CIDDC. Chișinău, 2012.
- Henk van Beers, Trimmer, C. Adults First!. An organisational training for adults on children' s participation. Save the Children Sweden. Bangkok, 2006.
- Henk van Beers. Children's participation. Experiences in capacity building and training. Save the Children Sweden. Stockholm, 2002.
- Lansdown, Gerison. Promoting children's participation in democratic decision-making. UNICEF. Innocenti Insight. Florence, 2001.
- Managementul ciclului de proiect. Suport de curs. Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile. București, 2007.
- Managementul proiectelor comunitare – Curs Post Univeristar de Dezvoltare Comunitară. Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca, 2006.
- Managementul proiectelor. Suport de curs. Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile. București, 2007.
- Manual pentru asigurarea calității educației pentru cetățenie democratică în școală. Consiliul Europei, UNESCO, Centre for Educational Plicz Studies, 2005.
- Manual pentru formarea cadrelor didactice în domeniul educației pentru cetățenie democratică și al educației pentru drepturile omului. Consiliul Europei, 2005.
- Mochal, T., Mochal, J. Lecții de management de proiect. Codecs, 2006.
- Monitorizarea și evaluarea activităților cu tinerii. EYE Moldova, CNRT. Chișinău, 2006.

Neagu, C. Managementul proiectelor. București, 2007.

Observații finale ale Comitetului pentru Drepturile Copilului: Republica Moldova, întrunirea nr. 833 din 4 octombrie 2002; UNICEF. Chișinău, 2002.

Observații finale ale Comitetului pentru Drepturile Copilului: Republica Moldova, întrunirea nr. 1398 din 30 ianuarie 2009. UNICEF. UNICEF. Chișinău, 2010.

Participarea copiilor și tinerilor. Ghid practic. EYE Moldova, CNRT, UNICEF. Chișinău, 2003.

Participarea tinerilor. Ghid pentru adulți. CNRT. Chișinău, 2010.

Project management T-kit. Council of Europe and European Commission, 2000.

Racu, T. Formarea competențelor civice la elevi. Ghid practic. SIEDO. Chișinău, 2010.

Rey, B., Defrance, A., Pacearcă, Șt., Carette, V., Kahn, S. Competențele în școală: formare și evaluare. Aramis, 2012.

Sandu, D. Dezvoltare comunitară – cercetare, practică, ideologie. Polirom, 2005.

Social Inclusion. T-kit. Council of Europe and European Commission, 2003.

Solovei, R., Eșanu, R. Școala și comunitatea. Ghid metodologic. Știința, 2004.

Solovei, R., Secară, R. Tinerii în acțiune sau cum să organizăm activități de voluntariat în folosul comunității. SIEDO, CIDDC, EYE Moldova. Chișinău, 2004.

Standarde de eficiență a învățării. Ministerul Educației al Republicii Moldova. Lyceum, 2012.

Străinescu, I., Ardelean, B. Managementul ONG. Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București, 2007.

Tinerii evaluează participarea. Raport de evaluare a participării tinerilor în Republica Moldova. EYE Moldova, UNICEF. Chișinău, 2004.

Under Construction. Citizenship. Youth and Europe. T-kit on European Citizenship. Council of Europe and European Commission, 2003.

Ursu, V. Didactica Educației Civice. Chișinău, 2005.

Velea, S., Istrate, O., Moldovanu, I., Toderăș, N. Școala și comunitatea. Dezvoltare prin parteneriat educațional. Ghid metodologic. Botoșani, 2008.

Velea, S., Toderăș N., Ionescu, M. Participarea elevilor în școală și comunitate. Ghid pentru profesori și elevi. TEHNE, 2006.

Proiectul „PARTICIPAREA COPIILOR PENTRU INCLUZIUNE SOCIALĂ”

**Ați identificat o problemă în localitatea sau în școala voastră?
Doriți să veniți cu soluții și acțiuni pentru îmbunătățirea situației?**

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), în parteneriat cu Ministerul Educației și Direcțiile de Învățământ Drochia și Ștefan-Vodă, și cu sprijinul organizațiilor *Swedish Organisation for Individual Relief (SOIR Moldova)* și *ERIKS Development Partner* din Suedia, oferă susținere pentru proiectele comunitare ale copiilor și adolescenților.

Prioritate vor avea proiectele care:

- conțin idei bazate pe interesele și necesitățile reale ale tinerilor, identificate în urma studierii problemelor lor de către grup,
- propun metode și soluții inovative de rezolvare a problemelor identificate cu implicarea beneficiarilor,
- implică mai mulți parteneri comunitari în realizarea activităților (administrație locală, agenți economici, familie, școală),
- promovează implicarea reală a tinerilor în elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului.

Nu sînt eligibile:

- Proiecte care nu corespund cerințelor formularului de proiect,
- Proiectele care conțin activități politice și religioase,
- Proiecte incomplete,
- Proiecte scrise de către adulți în locul copiilor și tinerilor.

Formularul de proiect va avea cel mult 4 pagini scrise la calculator și va conține în calitate de anexe scrisorile de confirmare / susținere de la ceilalți finanțatori.

Mărimea unui grant nu va depăși 4800 lei. Grantul va fi acordat în formă de bunuri, pe care grupul urmează să le specifice în formularul de proiect. Suma materialelor solicitate va constitui 50% din bugetul total al proiectului, iar 50% urmează să fie contribuția grupului și a altor parteneri și sponsori (organizații finanțatoare, agenți economici, contribuții ale administrației locale, ale școlii, ale ONG-urilor locale, ale membrilor comunității, etc.). Cofinanțarea proiectului este o condiție obligatorie.

Puteți găsi formularul de proiect la profesorul de Educație Civică sau pe pagina web a CIDDC: www.childrights.md

Trimiteți formularul completat **pînă la data de 5 martie 2013** prin email: ciddc@yahoo.com, fax: (022)744600 sau poșta obișnuită: CIDDC, bd. E. Coca 15, MD-2008 Chișinău. Persoană de contact: Claudia Danii, mob. 069253838, claudia_danii@yahoo.com

Termeni:

1-20 ianuarie 2013	Crearea grupului de inițiativă al copiilor
20 ianuarie-28 februarie 2013	Studierea problemelor copiilor și completarea formularului de proiect
5 martie 2013	Depunerea/ prezentarea proiectelor
15 martie 2013	Anunțarea rezultatelor tuturor aplicanților
15 martie - 15 iunie 2013	Implementarea proiectelor
Iunie-iulie 2013	Atelier raional de împărtășire a experiențelor
Iulie-octombrie 2013	Publicarea Broșurii de prezentare a proiectelor comunitare
Noiembrie 2013	Conferința finală de evaluare a proiectului

Acest anunț poate fi multiplicat și distribuit fără acordul organizatorilor.

FORMULAR DE PROIECT

1. Denumirea proiectului:

Operația „Scaunele”

2. Denumirea grupului:

Fun-group

3. Descrierea echipei/grupului de proiect (max. 30 de cuvinte):

Sîntem un grup de 22 de elevi ai clasei a 9-a b din LT Mihai Eminescu oDrochia.În grup avem mai mulți lideri .Suntem foarte diferiți dupa capacități și interese. Adică avem colegi care sunt tari la matematică alții –la sport.Unii desenează bine ,alții dansează bine ,avem și colegi care pot meșteri diferite lucruri.La moment ne unește ideia participării la un proiect comunitar.Dacă ne reușește proiectul înseamnă că sutem mai tari decît ne credeam.

4. Descrierea/analiza problemei pe care proiectul își propune să o rezolve/ amelioreze:

Lipsa unui colțisor amenajat cu scaune , pe teritoriul școlii noastre crează un disconfort la pauze, între ore și după ore, pentru odihna și relaxarea elevilor.Cu toate că școala are un mic parc la intrare, noi nu avem un loc pentru o pauză în liniște ,fără gălăgia colegilor ,fără „ochii” profesorilor .Cîteva bănci sunt plasate lîngă pragul școlii ,unde este multă îmbulzală,dar dacă este soare puternic nici acolo nu stai mult .Această situație îi face pe mulți copii să treacă strada și cumpărînd o chiflă s-o manînce pe scaunul de la stația auto sau terminînd lecțiile să rămîna la stația auto pentru a mai discuta .Este un risc pentru sănătate deoarece nu este cel mai curat loc.Iar problema dată noi am observat-o mai demult dar cînd diriginta clasei, d-na Elena , ne-a propus să participăm la un proiect comunitar am realizat un sondaj de opinii în 5 clase liceale și 12 clase gimnaziale în două etape ca să aflăm ce probleme comunitare văd ceilalți elevi și care din ele sunt prioritare. În rezultatul primului sondaj am descoperit din multitudinea de probleme două prioritare :lipsa unui spațiu amenajat pe teritoriul școlii pentru o pauză mai confortabilă și alta- lipsa unor activități interesante în afara orelor de curs. În al doilea sondaj am mers în aceleași clase și fiecare elev primind cîte un sticher îl lipea pe poster în dreptul acelei probleme pe care el o considera prioritară.Astfel ,numărînd voturile noi am realizat că mai mulți copii sunt preocupați de confortul în pauze această problemă fiind prioritară fața de altele .

În discuție cu directorul liceului „M. Eminescu”, d-nul Vrabie Sergiu, și președintele Asociației părinților d-nul Ochișor Veceslav ,ne-au susținut inițiativa și ne oferă un suport financiar „plus la aceasta suntem clasa 9-a și avem o pregătire pentru a îndeplini anumite lucrări fizice , suntem capabili să organizăm si alți elevi din școală ca să ne susțina în luarea unor decizii și în lucrări comune pentru instalarea scaunelor.

Dacă nu reușim să soluționăm problema atunci mulți elevi care preferă o pauză la aer liber ,între lecții și după ,ar risca să ia o infecție rămînînd pe scaunele de la stația auto sau în parcul central unde anul împrejur e foarte murdar. Noi am observat :cum timpul se încălzește copii din clasele primare și gimnaziale , dupa lecții nu pleacă imediat acasă, dar mai rămîn pentru o oră două în parc unde lîngă scaune sunt multe sticle de bere și vodcă dar în unele cazuri și seringi folosite . Deci problema constă în lipsa unui spațiu amenajat cu scaune pe teritoriul școlii pentru o relaxare la aer liber.

5. Scopul proiectului:

Scopul final al proiectului nostru este să avem un spațiu amenajat cu scaune pe teritoriul școlii noastre și încurajarea comunicării elevilor într-un loc amenajat și curat.

6. Obiectivele proiectului:

- Începând cu data de 15 martie pînă la 15 mai ne propunem să instalăm în scuarul liceului Teoretic „M.Eminescu „opt scaune de lemn.
- Implicarea a 22 de elevi în activități prevăzute în planul de acțiuni pentru implementarea proiectului.
- Implicarea a 590 de elevi din cl.gimnaziale și 216 din cl liceale la luarea deciziilor cu referire la desingul scaunelor și aranjarea lor.

7. Rezultate așteptate în urma realizării proiectului:

În urma realizării proiectului avem următoarele rezultate:

- 1167 de elevi din liceul „M.Eminescu „care doresc o pauză la aer curat să o poată face pe teritoriul școlii într-un loc amenajat cu scaune.
- 22 de copii care sau împrietenit mai mult și au acumulat experiență în realizarea unui proiect comunitar
- Părinți satisfăcuți ca copiii lor se găsesc în siguranță mai mare între lecții și după lecții.

8. Planul de acțiuni al proiectului

Nr.	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1	Organizarea unei campanii de informare a școlii despre proiectul "Scaunele „prin repartizarea foilor volante	elevii, părinții LT M. Eminescu	15-22 martie LTM.Eminescu	foi ,xerox,printer	60	dir. Bogatu L senatul liceului	Coval E. Bâriac O. Tomac E. Cucereavii C
2	Discuția cu un meșter, specialist despre proiectarea scaunelor , evaluarea costurilor materiale și instalării lor.	elevii liceului „M. Eminescu”	25-29martie atelierul SRL baza materialelor de construcții	pix, foi, calculator	300 lei	asociația părinților LT M.Eminescu „meșterul Țimbalistru V.	Vacaru J Botezatu A Postolache A Bogan E.
3	Instalarea în holul școlii a mostrelor cu mai multe idei la amenajarea scuarului cu scaune si organizarea unui sondaj cu participarea tuturor elevilor din școală prin intermediul unei urne de vot.	elevii liceului „M. Eminescu	15-26 aprilie holul liceului	postere ,foi color ,cariocă ,bol de sticlă aparat foto	50 lei	dir .adjunct Bogatu ludmila ,elevii LTME	Prisacari A Cibotaru C Melinciuc V. Melinciuc O. Bruma C.
4	Pregătirea terenului pentru instalarea scaunelor și procurarea materialelor necesare pentru lucrări de săpare și turnare a betonului	elevii liceului	29-03 mai	maturi ,greble hîplețe camion	730lei	Asociația părinților	ScutelnicB Guilă V CrivițchiE Pleșca S Stati L. Burlacu V
5	Procurarea scaunelor	elevii liceului	14-mai	Camion	4800 (CIDDC)	Primaria	Coval E
6	Instalarea scaunelor concomitent cu saparea si turnarea gropilor , instalarea cosurilor de gunoi.	Elevii liceului „M. Eminescu”	20-24 mai	Hirlete, lopeti ,ciment		Asociația părinților	Scutelnic B. Melinciuc V. Poperecinii V.
7	Evaluarea realizării proiectului	22 de elevi participanți la proiect	20-24 mai	Chestionare , portofolii, foto, video	30 lei	CIDDC Elevii, părinții	Coval E.

9. Bugetul proiectului

Nr	Denumirea mărfii	unități de măsură	Cantitatea	prețul pentru unitate (lei)	suma totală	Asociația de părinți	CIDDC
1	scaune	buc.	8	600	4800		4800
2	coș gunoi din metal	buc.	4	300	1200	1200	
3	serviciu desing		1	300	300	300	
4	transport		2	100	200	200	
5	chiria autobetonierii	buc.	1	400	400	400	
6	săpatul gropilor	buc.	16	50	800	800	
7	betonarea gropilor	buc.	16	70	1120	1120	
8	pietriș	saci	4	20	80	80	
9	nisip	saci	6	25	150	150	
10	ciment	saci	2	60	120	120	
11	hîrleț	buc.	4	70	280	280	
12	cadă pentru beton	buc.	1	70	70	70	
	Total					4800	4800

10. Monitorizarea și evaluarea proiectului:

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare
1	Numarul de elevi ce au dat feedbackul realizarii proiectului	Elevii cl9-b	Chestionare
2	Gradul de participare a membrilor grupului de proiect la rezolvarea problemelor apărute în timpul realizării proiectului	Rezultatele de la fiecare etapă de lucru	observarea, discuția, focus group
3	Responsabilitatea copiilor la realizarea sarcinilor repartizate în grup.	Rezultatele de la fiecare etapă de lucru	observarea
4	Numarul de persoane ,parinți ,cointeresați în realizarea proiectului	părinți ,elevii liceului	chestionare,votul personal
5	Numărul de scaune si urne de gunoi instalate în scuarul scolii.	raportul grupului	observarea
6.	Gradul de utilizare a scaunelor.	Elevii	Observarea

11. Persoană de contact (coordonatorul adult):

Coval Elena, profesor de educația civică

Liceul Teoretic „M. Eminescu”, or. Drochia, r-nul Drochia

email: ltmeminescu@gmail.com

tel. liceu: (0252) 22957

FORMULAR DE PROIECT

1. Denumirea proiectului:

Centru de odihna pentru copii si tineri (C.O.C.T)

2. Denumirea grupului:

„ChetPupils”

3. Descrierea echipei/grupului de proiect (max. 30 de cuvinte):

Grupul este format din 27 de elevi ai claselor liceale ce posedă calități și aptitudini necesare încadrării în echipă și 9 profesori. Suntem tineri energici, dispunem de idei moderne și dorim o dezvoltare a liceului nostru.

4. Descrierea/analiza problemei pe care proiectul își propune să o rezolve/ amelioreze:

Satul Chetrosu se confruntă cu multe probleme care necesită o rezolvare sau o ameliorare imediată, unele din aceste probleme ne afectează și pe noi tinerii. Pentru a deduce cea mai stridentă problema, grupul nostru a realizat un sondaj între elevii și profesorii liceului. Astfel în urma interogării a 308 elevi și 24 profesori cea mai solicitată a fost problema lipsei unui centru de odihna pentru elevii din liceu.

Satul nostru nu dispune de locuri de odihnă sau cercuri în care ar putea să-și manifeste talentul tinerii și copii, sau sa-și petrecă timpul liber. În incinta liceului activează câteva cercuri, însă din cauza lipsei de activități atractive și materiale necesare nu sunt frecventate de toți elevii. Astfel majoritatea elevilor nu sunt antrenați în nici o activitate extrașcolară, nu au unde își petrece timpul liber cu folos, sunt lipsiți de un loc în care ar putea căpăta unele deprinderi și aptitudini sau dezvoltarea celor pe care deja le posedă.

Această problemă duce la dezvoltarea unei generații dependente de calculator, activități nesănătoase, incapabilă să-și folosească corect timpul liber și să-și manifeste corect talentele sau înclinațiile ce ar putea să aducă succes.

Din cauza acestei probleme cel mai mult sufera elevii claselor gimnaziale, căci sunt într-o perioadă în care este importantă descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor.

5. Scopul proiectului:

Crearea unui Centru de odihnă pentru elevii din liceu, unde vor fi încadrați 216 tineri în diverse cercuri și activități extrașcolare.

6. Obiectivele proiectului:

- dezvoltarea pe parcursul a 2 luni a unor relații de cooperare între cei 36 organizatori și cei 216 elevi care vor frecventa centrul prin organizarea și desfășurarea lecțiilor, ședințelor și adunărilor.
- dezvoltarea multilaterală a elevilor și creșterea unei generații capabilă de ași organiza în mod sănătos viața.

7. Rezultate așteptate în urma realizării proiectului:

- s-a creat un centru de odihna pentru elevii din liceu, unde au fost organizate activități captivante și pe interesul copiilor;
- în centru au fost încadrați cei 216 elevi înscriși inițial;
- în urma frecventării centrului, elevii au căpătat diverse cunoștințe, abilități care i-au ajutat să se manifeste în cadrul unor concursuri. dar și în viață;
- a fost organizată o expoziție la care au fost prezentate lucrarile elevilor realizate în cadrul activității cercurilor;

8. Planul de acțiuni al proiectului

Nr.	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1.	Selectarea sălilor în care se vor realiza activitățile cu elevii	Elevii claselor I-X	I săptămână a lunii aprilie în incinta liceului	Arenda sălii sportive, a sălii festive, a terenului sportiv, și a 7 săli de clasă (contribuția liceului)	2372 lei	administrația liceului și elevii	Echipa de proiect
2.	Elaborarea planului de lucru al cercurilor: Fotbal, Volei, Baschet, Tenis de masă, Pictură, Tînarul Fotograf, Tînarul Frizer, Dame, Tinerii Condeieri, Origami, Biser, Dans.	Elevii claselor I-X	Fiecare duminică a lunilor aprilie și mai între orele 12-16; 1 iunie-15 iunie, fiecare zi între orele 09-12 în incinta liceului	Contribuția CIDDC:		profesorii și coordonatorii adulți	Echipa de proiect, profesorii și coordonatorii adulți
Minge fotbal				2x140 lei			
Minge de volei				2x140 lei			
Minge de baschet				2x100 lei			
Fluier				3x20 lei			
Palete de tenis				5 x40lei			
Mingi tenis				10x5 lei			
Hîrtie A4				10 x52 lei			
Creioane simple				20x1 lei			
Set Creioane colorate				10x8,50 lei			
Acuarela				10x15 lei			
Pensule				20x1 lei			
Set de careoci				10x21,5 lei			
Radiere				10x2 lei			
Stativ Tripod pentru aparate foto				1x300 lei			
Foarfece				4x15 lei			
Oglinda 50cmx50cm				1x110 lei			
Set de dame				10x60 lei			
Stilouri				40x1 leu			
Hîrtie colorată				6 x103,35 lei			
Clei lichid				10x4 lei			
Lipici				10x2 lei			
Foarfece				5x12 lei			
Cusături și biser	8x100 lei						
Set de ace	1x18 lei						
Ata nr.40	2x10 lei						
CD-uri	30x 4 lei						
Salariul pentru 9 profesori și 3 coordonatori adulți (contribuția liceului)	2208 lei						
Lumina electrică (contribuția liceului)	112 lei						
Arenda calculatorului și a tehnicii multimedia (contribuția liceului)	108 lei						
3.	Procurarea materialelor necesare	----	I săptămână a lunii aprilie	Transport (contribuția grupului)	300 lei	Magazin Center Internet magazin Sportline.md all4office.md	Echipa de proiect, coordonatori adulți
4.	Organizarea și desfășurarea activităților finale: expoziții, competiții sportive	Toți elevii și profesorii din liceu; părinți	Ultima duminică a lunii mai în incinta liceului	-----	-----	Conducătorii cercurilor și organizatorii lucrului cu tineretul din comunitate	Echipa de proiect
				Total proiect:	10008,10		
				CIDDC:	4798,10		
				Contribuția grupului:	5210,00		

9. Monitorizarea și evaluarea proiectului:

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare
1	Numărul de activități realizate	Participanții la proiect și conducătorii de cercuri	Discuții, observări
2	Implicarea a 216 elevi în activitățile cercurilor	conducătorii de cercuri	Interviul
3	Gradul de satisfacție a elevilor implicați în activități	Elevi, părinți și profesori	Chestionarul, discuții
4	Chestionarea a 20 de elevi referitor la activitățile realizate	Elevi, părinți și profesori	Chestionarea
5	Fotografii, film despre activitățile cercurilor	Participanții la proiect și conducătorii de cercuri	Realizarea pozelor și a materialelor video
6	Completarea portofoliului proiectului	Elevi și coordonatori ai proiectului	Portofoliu

10. Persoană de contact (coordonatorul adult):

Bîrnaz Svetlana, profesor de educația civică

Liceul Teoretic „V. Coșofană”, s. Chetrosu, r-nul Drochia

email: birnazsvetlana@mail.ru

tel liceu: (0252) 54288

FORMULAR DE PROIECT

1. Denumirea proiectului:

Proiect comunitar

2. Denumirea grupului:

Sîntem un grup de inițiativă în cadrul activității după interes „Tineri în acțiune”

3. Descrierea echipei/ grupului de proiect (max. 30 de cuvinte):

Grupul este format din 9 persoane dintre care 7 din clasa a VIII-a, unul din a VII-a și unul din a VI-a, 3 fete și 6 băiat. Chiar dacă sîntem de diferite vîrste, suntem un grup activ, unit, dorim să ajutăm colegii, locuitorii.

4. Descrierea/ analiza problemei pe care proiectul își propune să o rezolve/ amelioreze:

Noi membrii grupului de inițiativă „Tineri în acțiune” de la începutul semestrului al doilea am început o nouă temă „Proiectul comunitar”. În urma unor discuții și punînd la vot, noi am identificat problema „*Puține ore de informare în privința carierei*”. Cercetînd aceasta problema cu ajutorul algoritmului de cercetare ne-am convins ca ea predomină în toate școlile, inclusiv și în gimnaziul nostru și de ea sînt afectați majoritatea elevilor. Prin tehnica „5 de ce?” am depistat cauza: Ministerul Educației nu are destui profesori pregătiți în acest domeniu și decizia a fost luată fără să se consulte cu noi, elevii. Analizînd Curriculumul școlar la educația civică, unde sînt planificate numai 6 ore în fiecare clasă gimnazială, ceea ce considerăm puține, deoarece reieșind din realitate, observînd, dar și discutînd cu elevii care absolvesc școala am înțeles că mulți din ei nu știu unde își vor continua studiile. Deci, pentru noi este o problemă, deoarece noi absolvim școala și ieșim din școală și nu știm ce profesie să alegem. Noi dorim să avem un viitor bun și profesie după specificul pe care îl avem, dar pentru aceasta trebuie mai întîi să practicăm mai multe ore în școală.

5. Scopul proiectului:

Scopul proiectului este de a informa elevii și reprezentanții Ministerului Educației despre necesitatea de a mari numărul de ore în alegerea carierei.

6. Obiectivele proiectului:

1. De a dezvolta abilitățile a 30 de elevi pentru a-și schița planul individual de carieră în baza a două activități.
2. De a transmite dorințele elevilor despre necesitatea mării numărului de ore în alegerea unei cariere printr-o scrisoare către Ministerul Educației.

7. Rezultate așteptate în urma realizării proiectului:

- 30 de elevi știu cum sa-și schițeze un plan individual de carieră.
- Printr-o scrisoare dorințele elevilor sînt transmise la Ministerul Educației.
- În urma realizării proiectului putem să:
 - Depistăm cauza problemei.
 - Facem un plan de activitate.
 - Putem descrie un proiect.
 - Putem lucra în grup.
 - Putem să-ne asumăm niște responsabilități.
 - Putem informa elevii.

8. Planul de acțiuni al proiectului

Nr .	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1	Activitate în grup "Consultări cu elevii V-VI"	Elevii	27.05.2013 Gimnaziul Viișoara	arenda auditoriului Foi (A4) pixuri, carioci, scotch, foi flipchart, fișe adezive, mape, xerox, carnete Pauza de ceai	100 lei Directia școlii 300 lei (pauză ceai) contribuția grupului 100 lei (10b.mape X 10lei) CIDDC: 400 lei (pauză ceai), FoiA4 3b.X45lei=135 lei 35pixuriX3lei=105 35carneteX6lei=210	Diriginți SIEDO	Pavaloi A. Zagoreț.S Lunga.A
2	Activitate în grup „Consultări cu elevii VII-VIII”	Elevii	28.05.13 Gimnaziul Viișoara	Arenda auditoriului pixuri, carioci, scotch, foi flipchart, fișe adezive, xerox pauza ceai Ghiduri pentru absolvenți	100 lei 30 lei Contribuția grupului 300 lei (pauză ceai) contribuția personală 400 lei(pauză ceai) CIDDC	Diriginții SIEDO	Guznișcev. D Colun S. Dereveanco A.
3	Întâlnire cu un grup de elevi din școala profesională N12 din satul Viișoara	Elevii, Profesorii Studentzii	21.05.2013 Gimnaziul Viișoara	Foi A4,foi flipchart,fișe adezive Pauză de ceai	50 lei salariu 200 (pauză ceai) Administrația școlii	Director adjunct pe educație Profesori șc. profesională	Mitrofan.S Butenco.M
4	Elaborarea scrisorii către Ministerul Educației	Elevii profesorii	29.05.2013	Foi A4, pixuri, xerox	50 lei salariu 30 lei contribuția personală	Profesor de l. română	Dereveanco A.
5	Atelier de lucru „Managmentul traseului personal și profesional”	Profesorii elevii	07.05.2013	Arenda încăperii Pauză cafea Xerox color, carioci, calculator, lipici, foi A4	100 lei Directia școlii 100 lei salariu 300 lei (pauză cafea) contribuția grupului	Profesor l. română, Profesor de biologie	Nastas E.
6	Seminar de instruire cu profesorii „Ghidare în carieră”	Profesori elevi	August 2013	Arenda încăperii Onorariu formatori Pauză cafea	100 lei Directia școlii 300 lei(pauză cafea) contribuția grupului 400 lei (pauză cafea) CIDDC	CIDDC	Nastas E.
7.	Decada dirigenției „Explorarea oportunităților și planificarea carierei”	Profesori elevi	Octombrie 2013	FoiA4, carioci, tablă magnetică, fișe adezive, xerox color	80 lei Administrația școlii	diriginții	Nastas E.
8.	Evaluarea proiectului in baza Conferinței Practice	Elevi Profesori părinți	30.05.2013	Carton, xerox color, calculator, chiria proiecteurului, foi A4, Hîrtie rulou	50 lei salariu 220 lei Directia școlii Hîrtie rulou-420 1b. X 70 lei=70 lei CIDDC	Directorul adjunct pe educație	Pavaloi A. Ghirghircic Gh.

9. Monitorizarea și evaluarea proiectului:

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare
1	Numarul de elevi participanți la atelier	Lista de elevi	Cercetăm
2	Numărul elevilor implicați în elaborarea scrisorii	Lista de elevi	Cercetăm
3	Nr. orelor de dirigenție	Lista elevilor	Cercetăm
4	Nr de elevi s-au decis la profesie	Planul individual	Observația
5	Feedbackul ministerului	Scrisoarea de răspuns	Analiza

10. Persoană de contact (coordonatorul adult):

Eugenia Nastas, profesor de educația civică

Gimnaziul Vișoara, s. Vișoara, r-nul Ștefan Vodă

email: eugenianas_1972@mail.ru

tel. liceu: (0242) 31 245

FORMULAR DE PROIECT

1. Denumirea proiectului:

Activism civic prin renovarea stadionului scolar.

2. Denumirea grupului:

„Ingeniosii”

3. Descrierea echipei/grupului de proiect (max. 30 de cuvinte):

Noi sintem elevii clasei a 8-a. Ne place sportul si dorim sa ne antrenam pe un stadion bine amenajat si curat. Sintem optimisti si credem in fortele proprii, amenajarea stadionului este scopul nostru si credem ca eforturile depuse nu sint in zadar!

4. Descrierea/analiza problemei pe care proiectul își propune să o rezolve/ amelioreze:

In gimnaziul din satul Popeasca, raionul Stefan-Voda, invata 232 de elevi. A.P.P. "VIS" in colaborare cu APL au implimentat 4 proiecte de renovare a cladirii, in care s-au manifestat mai mult maturii, dar noi, elevii am ramas in umbra. Daca copiii nu sint implicati in luarea deciziilor, ramin pasivi. Starea stadionului scolar este deplorabila. Pe acest stadion fac lectii 232 elevi de la noi din scoala si 120 din scoala auxiliara, iar dupa ore isi petrec timpul liber copiii din sat. Starea stadionului ramine de dorit. Panourile sint inechite, lipseste plasa din portile de fotbal si de la stativele de volei. Trebuie de reparat paralelele. Lipseste inventar ca: mingile de fotbal si baschet, pe care copiii le aduc de acasa pentru ca sa se joace. Lipseste nisipul din gropile pentru sarituri in lungime. Din cauza deteliorarii stadionului in anul 2012 s-au inregistrat 3 accidente, 2 baieti si-au fracturat degetele de la picioare si unul si-a fracturat clavicula. Cind nu sintem la ore pe stadionul nostru se plimba gistile, gainile vecinilor, fiindca gardul este deteliorat. Din cauza acestei probleme adeseori administratia scolii intra in conflict cu vecinii si daca mingea cadea in gradinita lor nu ni se inapoia. Analizind 50 de chestionare am observat ca majoritatea celor intervievati sunt de acord ca aceasta problema este actuala si necesita rezolvare rapida. Rezolvind aceasta problema nu doar vom avea un stadion renovat, dar si vom obtine experiente de activitate civica in comunitate si va disparea pasivitatea.

5. Scopul proiectului

Renovarea stadionului din preajma scolii prin implicarea elevilor din gimnaziu.

6. Obiectivele proiectului:

- 1- Implicarea a 30 de elevi in lucrari de inverzire si amenajare a stadionului.
- 2- Dezvoltarea deprinderelor de comunicare si colaborare in echipa prin organizarea activitatilor cu elevii.

7. Rezultate așteptate în urma realizării proiectului:

- 1- Un gard verde imprejurul stadionului din 400 de tufari, umbra din 10 pomi de tei in tribune.
- 2- vom dezvolta la 4 elevi deprinderi de a comunica cu APL.
- 3- organizarea a 2 intilniri amicale la fotbal cu elevii din scoala internat.
- 4- vom organiza o activitate „Abilitatile mele de comunicare” cu elevii din clasa a 8-a.

8. Planul de acțiuni al proiectului

Nr.	Denumirea și descrierea activității	Beneficiari	Perioada și locul	Resurse necesare	Costuri financiare	Parteneri	Responsabili
1	Informarea comunitatii	Elevii, parintii	1 martie Sala festiva, panoul informativ din centrul satului	Hirtie A4, lipici, carioca	20 lei	A.P.P. „VIS”	Rosca Cornelia

2	Scierea si prezentare demersului catre primarie	Elevii	4 martie La primarie	Foi	2 lei	Profesorul de limba romana	Mindru Viorica Pinzari Nicolai
3	Procurarea a 400 de arbusti Sadirea a 400 de arbusti si 10 copaci	Elevii, profesorii	Sfirsitul lunii martie La padure, la stadion	Unelte de munca, apa	1400 lei	Primaria padurarul: Slesarenco Ion, elevi	Cojocaru Chiril Cojocaru Grigore
4	Inzeestrarea cu utilaj sportiv	Elevii	Luna mai	0 mingi de fotbal, 2 de volei, o plasa pentru portile de fotbal si pentru stativele de volei	1500 lei	CIDDC	Rosca Cornelia
5	Saparea si transportarea nisipului	Elevii	30 martie	Transport si unelte de munca	300 lei	Parintii	Botezatu Denis

9. Monitorizarea și evaluarea proiectului:

Nr.	Indicatori de monitorizare și evaluare	Sursa de colectare a datelor	Metoda de colectare
1	Numarul de elevi implicati in sadirea copacilor	Lista participanților	Semnături
2	Numarul de activitati organizate pe stadionul renovat	Blog	Fotografii
3	Numarul de puieti saditi in jurul stadionului	Confirmarea	Numarare
4	Numarul de elevi care fac lectii pe stadion in fiecare zi	Lista cataloagelor	Interviuri
5	Informatii despre gradul de multumire a elevilor care folosesc stadionul	Elevii care se joaca la educatia fizica sau dupa lectii	Observatii, discutii cu elevii
6	Informatii despre relatii cu vecinii	Raportul grupului	Observatii, discutii cu elevii

10. Persoană de contact (coordonatorul adult):

Victoria Osipov, profesor de istorie și educație civică

Gimnaziul Popeasca, s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă

email: victoria.osipov@mail.ru

tel. liceu: (0242) 34359